
Kyrkomötet
Kyrkostyrelsens skrivelse 2016:2

**Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå
2015**

Kyrkostyrelsen överlämnar denna skrivelse till kyrkomötet.

Uppsala den 14 juni 2016

Antje Jackelén

Helén Ottosson Lovén

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen läggs årsredovisningen för Svenska kyrkans nationella nivå 2015 fram. Skrivelsen består av *Årsredovisning 2015 för Svenska kyrkans nationella nivå* med bilagorna *Resultatrapport 2015*, *Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden* samt *Övrig rapportering från kyrkostyrelsen*.

Innehåll

Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....	1
Kyrkostyrelsens förslag till kyrkomötesbeslut	3
Årsredovisning för 2015	3
Utdrag ur kyrkostyrelsens protokoll.....	4
Bilaga 1 Resultatrapport 2015	5
Bilaga 2 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötets ärenden	33
Bilaga 3 Övrig rapportering från kyrkostyrelsen	51

Kyrkostyrelsens förslag till kyrkomötesbeslut

KsSkr 2016:2

Kyrkomötet beslutar att fastställa årsredovisning samt resultaträkningen och balansräkningen för Svenska kyrkans nationella nivå 2015.

Kyrkomötet beslutar att bevilja kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2015.

Årsredovisning för 2015

Enligt särskilt tryck.

Utdrag ur kyrkostyrelsens protokoll

Utdrag ur protokoll fört vid kyrkostyrelsens sammanträde den 14 juni 2016.

Närvarande: ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, ledamöterna Wanja Lundby-Wedin, Mats Hagelin, Marta Axner Ims, Cecilia Brinck, Olle Burell, Nils Gårder, Birgitta Halvarsson, Lars Johnsson, Sven E. Kragh, Eric Muhl, Ulla Rickardsson, Erik Sjöstrand, Karl-Gunnar Svensson samt tjänstgörande ersättaren Katarina Wedin.

Föredragande: Utvecklings- och planeringschef Erika Brundin

Kyrkostyrelsen beslöt

att till kyrkomötet lämna skrivelsen 2016:2 *Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2015*.

Bilaga 1

Resultatrapport 2015

Det evangelisk-lutherska trossamfundet Svenska kyrkan rymmer en rik mångfald av verksamhet som uttrycker den grundläggande tro, bekännelse och lära som Svenska kyrkan står för. Den primära enheten är församlingen, vars grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Regionalt framträder Svenska kyrkan som stift med uppgift att främja och ha tillsyn över församlingslivet.

Verksamheten som denna rapport avser, tar ansvar för kyrkans gemensamma angelägenheter. Det gäller området omvärld och relationer där bland annat företräderskap, officiella relationer till andra kyrkor och samfund och internationell mission och diakoni ingår, området stöd till stift och församlingar som bland annat innehåller stöd i stiftens och församlingarnas grundläggande uppgift, grundutbildningar, forskning, kulturarv, arbete bland svenskar i andra länder och administrativ samverkan samt området normering, tillsyn och förvaltning.

I det följande redovisas ett urval av verksamhetens insatser och resultat i förhållande till uppgifterna enligt kyrkoordningen och den verksamhetsinriktning som kyrkomötet beslutat om. Finansiering och kostnader 2015 ställs i relation till utfall 2014, rambudget 2015 och detaljbudget 2015.

Under utfall i nedanstående tabell redovisas verksamhetens kostnader, knutna till kostnadsram och särskilt budgeterade kostnader. Belopp i jämförelsekolumnerna med positivt tecken innebär att kostnaderna varit lägre eller intäkterna högre i utfallet jämfört med plan. På motsvarande sätt innebär negativt tecken att kostnaderna varit högre eller intäkterna lägre i utfallet jämfört med plan.

Avrundningsdifferenser kan förekomma i tabellerna.

Tabell 1. Kostnadsram och finansiering

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	1 750	1 838	1 876	1 855	105	17	-21
Allmän utjämning	878	891	894	893	15	2	-1
Finansförvaltningen (brutto)	926	311	327	322	-604	11	-5
Kostnads- och planeringsram	-2 707	-2 815	-2 850	-2 730	-23	85	120
Särsk. budgeterade kostnader	-13	-34	-33	-35	-22	-1	-2
Nettoresultat	834	191	214	305	-529	114	91

Nettoresultatet uppgår till 305 miljoner kronor. Det är väsentligt lägre än föregående års resultat men högre än budgeterat resultat. Den främsta orsaken till lägre resultat jämfört med föregående år är lägre avkastning från finansförvaltningen. Den externa finansieringen är högre än föregående år men något lägre än budget. Det beror bland annat på att användningen av kyrkoantikvarisk ersättning ökat jämfört med föregående år men är lägre än budget, samt att insamlade medel och bidrag inom den internationella verksamheten har ökat.

Jämfört med föregående år ökar kostnaderna med sammanlagt 45 miljoner kronor, bland annat till följd av högre kostnader för Dela tro – dela liv, ökad användning av kyrkoantikvarisk ersättning samt ökade anslag till internationellt humanitärt arbete. Kostnaderna är lägre än budget, vilket beror på lägre användning av kyrkoantikvarisk ersättning, lägre kostnader för stiftsbidrag och lägre kostnader för inomkyrklig normgivning.

För närmare detaljer kring finansiering och kostnader se tabell 20–21.

Omvärld och relationer

Företräderskap

Uppdraget för den nationella nivån är att utöva ett aktivt företräderskap genom att upprätthålla goda kontakter med beslutsfattare, lämna remissyttranden samt genom talespersoner i media och på andra sätt. Detta ska förmedla bilden av vad Svenska kyrkan är och gör.

Svenska kyrkans budskap ska ha en tydlig teologisk grund, vara väl sammanvägda mellan kyrkans olika verksamheter och perspektiv och vara tydligt grundade i beslutade policys. Det innebär bland annat att tala tydligt om ansvar, människovärde, upprättelse och frihet i de sammanhang där politiska beslut fattas och genomförs, alltså inom politik, förvaltning och i det civila samhället.

Insatser och resultat

Verksamheten har inriktats på att utveckla ändamålsenlighet och effektivitet genom att än bättre systematisera och strukturera kontakterna, påverkansarbetet och företräderskapet.

Svenska kyrkans främsta företrädare är ärkebiskopen och biskoparna. Under året har ärkebiskop Antje Jackelén inbjudit till och deltagit i möten med representanter för såväl svenska som utländska myndigheter. Tillsammans med andra kyrkoledare har ärkebiskopen under hösten medverkat i en särskild konsultation med anledning av flyktingsituationen i Europa. Ärkebiskopen deltog även i FN:s stora klimatmöte i Paris, COP 21. I slutet av året har *Ett biskopsbrev om diakoni* presenterats.

En viktig kontaktyta i företräderskapet är politikerveckan i Almedalen. Inom ramen för Svenska kyrkans deltagande har representanter för politik, kultur och samhälle medverkat liksom företrädare för Svenska kyrkan.

Generalsekreteraren har under hösten, tillsammans med företrädare för civilsamhället, haft regelbundna möten med Kulturdepartementet för att diskutera angelägna frågor med anledning av flyktingsituationen. Syftet har varit att underlätta samverkan mellan regeringskansliet och det civila samhället.

Tabell 2. Finansiering och kostnader för företräderskap

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Allmän utjämningsavgift	5	4	4	6	1	2	2
Kostnader	-5	-4	-4	-6	-1	-2	-2
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för företräderskap är något högre än föregående år och budget vilket beror på en satsning att utveckla det strategiska arbetet inom området.

Officiella relationer till andra kyrkor och samfund

Uppdraget är att svara för Svenska kyrkans officiella relationer med andra kyrkor och samfund. Utifrån denna uppgift syftar det ekumeniska arbetet till att Svenska kyrkan deltar i ekumeniska organisationer på olika nivåer; för dialog för att lära känna andra kyrkor på djupet, bearbetar teologiska skiljaktigheter och hittar gemensamma formuleringar; lever i kyrkogemenskap med andra kyrkor; och arbetar med andra kyrkor för fred och rättvisa.

Insatser och resultat

Sveriges kristna råd (SKR) är en ekumenisk organisation som Svenska kyrkan är medlem i. Viktiga teman för SKR under året har varit arbetet med människosynsfrågor samt frågor relaterade till flyktingsituationen i Sverige.

Svenska kyrkan är även medlem i Lutherska världsförbundet (LVF), en organisation som samlar Lutherska kyrkor på global nivå. Ärkebiskopen är ledamot i styrelsen (council). Inom ramen för detta arbete har representanter för Svenska kyrkan bland annat utsetts att delta i en 5-årig dialog mellan LVF och Pentekostala världsförbundet, Pingströrelsen.

Under året offentliggjordes att LVF och Vatikanen inbjuder till ett gemensamt högtidlighållande av reformationen i Lund 31 oktober 2016 med Svenska kyrkan som värdkyrka i samverkan med Stockholms katolska stift.

Vidare är Svenska kyrkan medlem i Kyrkornas världsråd (KV). Under året färdigställdes Svenska kyrkans officiella svar på dokumentet *Kyrkan – på väg mot en gemensam vision* från KV:s Faith and Order-kommission utifrån remissvar från stift och församlingar. Detta godkändes av kyrkomötet.

Ärkebiskopen gjorde ett officiellt besök hos påven Franciskus och hade överläggningar med Påvliga rådet för främjande av kristen enhet och Påvliga kommissionen för religionsdialog.

Förslaget att bejaka och fördjupa gemenskapen mellan Episkopala kyrkan i Amerika och Svenska kyrkan godkändes av båda kyrkorna och högtidlighölls både i USA och i samband med kyrkomötets andra session.

Skrivelsen till kyrkomötet med överenskommelsen om kyrkogemenskap mellan Svenska kyrkan och Gammalkatolska kyrkan av Utrechunionen godkändes vid kyrkomötets andra session.

Den koptiska påven Tawadros II besökte Svenska kyrkan och gästade kyrkomötets öppnande. Dessutom anordnades ett ekumeniskt möte med svenska kyrkoledare. De årliga samtalsdagarna mellan Svenska kyrkan och de ortodoxa och orientaliska kyrkorna i Sverige hade temat *Försoning och enhet*.

Ett gemensamt biskopsmöte med Svenska kyrkans biskopar och biskopar från Lutherska kyrkan i Tanzania ägde rum i Rättvik. Kyrkornas utmaningar och uppdrag diskuterades för att öka förståelsen och fördjupa förtroendet mellan kyrkoledarna. I ett gemensamt uttalande riktades uppmaningar till båda kyrkorna och utfästelser gjordes om biskoparnas ansvar som kyrkoledare.

Under året har en satsning gjorts på det interreligiösa området genom att tillföra mer resurser.

Tabell 3. Finansiering och kostnader för officiella relationer till andra kyrkor och samfund

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	2	2	2	2	0	0	0
Allmän utjämningsavgift	24	29	28	27	3	-2	-1
Kostnader	-26	-31	-30	-29	-3	2	1
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för officiella relationer till andra kyrkor och samfund är något högre än föregående år men i nivå med budget.

Internationell mission och diakoni

Uppdraget är att samordna, planera och utveckla Svenska kyrkans och dess församlingars arbete, engagemang och finansiering för internationell mission och diakoni. Verksamheten formas utifrån en nära, målmedveten och strategisk samverkan med församlingar och med andra kyrkor och internationella organ. I uppdraget ligger att verka för internationellt och ekumeniskt samordnad planering av missions och diakonala insatser.

Svenska kyrkan har en särskild uppgift att rädda liv och lindra nöd i akuta humanitära situationer. Denna uppgift utförs genom humanitära insatser som primärt samordnas inom Action by Churches Together (ACT), men utförs även i samarbete med andra partner.

Det internationella arbetet organiseras i program och tematiska policyområden. Programmen är:

- ◆ 17 landprogram
- ◆ Det humanitära programmet
- ◆ Det globala policydialogprogrammet

De tematiska policyområdena är:

- ◆ Genusrättvisa och jämställdhet
- ◆ Hälsa
- ◆ Hållbar försörjning
- ◆ Fred och försoning
- ◆ Tro och lärande

Tro och lärande samt möjliggörande miljö för civilsamhället utgör utgångspunkter för arbetet i varje landprogram. Vidare ska genusrättvisa och jämställdhet, samt ett rättighetsbaserat arbetssätt, integreras i allt arbete.

Alla program relaterar till den strategiska planen 2014–2017. En revidering av den strategiska planen kommer att beslutas i början av 2017.

Insatser och resultat

Målen för 2015 har i huvudsak uppnåtts. Arbetet med att möta målen och framför allt utmaningarna och behovet av att kraftigt öka inflödet av ekonomiska medel till internationella arbetet går stadigt framåt. Landprogrammen, det humanitära programmet och det globala policydialogprogrammet är på plats och fungerar i huvudsak väl.

Land och humanitära program

Verksamheten organiseras i 17 landprogram och ett humanitärt program. Flera europeiska länder drar in eller förändrar biståndet till det civila samhället, länder och multilaterala organisationer. Detta gäller också Sverige och Sida-finansiering, särskilt det så kallade CSO-anslaget (anslag till Civilsamhälleorganisationer för utvecklingssamarbete). Ett arbete har inletts genom åtta av de europeiska ACT-medlemmarna för att stärka gemensam programmering i vissa utvalda nationella ACT-forum (GOAT – Getting Our ACT Together). Syftet är att stärka ACT-alliansen, effektivisera arbetet och ge möjligheter till ökad finansiering. I Sydafrika är planerna för en gemensam strategi långt framskridna.

Nära 60 miljoner människor är på flykt. Hälften av dem är barn och har tvingats fly sina hem på grund av konflikter och våld. Det globala humanitära systemet är mycket pressat. Totalt förmedlade Svenska kyrkan 89,6 miljoner kronor i humani-

tära biståndsmedel 2015 vilket är en fördubbling i jämförelse med 2013. Medlen kommer från Sida, men det finns även ett ökat stöd från andra givare som Radiohjälpen och ECHO (EU Humanitarian Aid and Civil Protection department). Den humanitära partnerportföljen har ökat från 10 partner 2013 till 30 partner 2015. Personal från Svenska kyrkans humanitära pool har också tagits i anspråk för personalvårdande insatser och fortbildning efter jordbävningen i Nepal i april och medel har anslagits till lokala ACT-partner för insatser i Pakistan, Myanmar (Burma) och Filipinerna efter de översvämningar som drabbade dessa länder under året. De största humanitära insatserna är insatser efter jordbävningen i Nepal, flyktingarbetet i Europa och det stora flyktingprogrammet på Afrikas horn.

Mellanösternprogrammet har reviderats genom de nya medel som anslagits från kyrkostyrelsen som gett möjlighet till större åtaganden i programmet.¹ Svenska kyrkan stödjer för närvarande människor på flykt genom humanitära insatser i Irak, Syrien, Jordanien, Libanon och i Turkiet. Dessutom ges stöd som omfattar palestinska flyktingar på Västbanken och i Gaza. Ett aktivt arbete bedrivs för att bygga kapacitet hos partnerorganisationerna inom ACT-alliansen att hantera de humanitära kriserna i regionen, stärka ACT-forumet i Jordanien/Syrien/Libanon, samt inkludera Irak.

Det nya arbetet i Rumänien som startade under 2014 i samarbete med Norska kyrkans nödhjälp till följd av den starka ökningen av EU-migranter har fortsatt under 2015 och utvecklats ytterligare med ett påverkansarbete.

Genom ett samarbete med LVF/Department for World Service har Svenska kyrkan bidragit till att partner i Colombia, Myanmar (Burma) och Afrikas Horn finns med i arbetet med skuggrapporter till FN:s Universal Periodic Review (UPR, efterlevnad av mänskliga rättigheter i medlemsländerna).

Trots fredsprocessen i Colombia förväntas situationen att vara fortsatt svår, med stagnerade eller intensifierade humanitära behov. Människor har drabbats hårt av såväl den väpnade konflikten som naturkatastrofer. Svenska kyrkan arbetar med att skydda civilbefolkningar både genom humanitära insatser och i långsiktigt utvecklingsarbete med en satsning på fred och försoningsfrågor. Situationen för försvarare av mänskliga rättigheter, ursprungsbefolkningar och lokala ledare är mycket utsatt i Centralamerika. Svenska kyrkan har satsat på att utveckla programmet för att stärka deras rättigheter och med ett speciellt fokus på kvinnors rättigheter och genusrättvisa, och en stor regional konsultation genomfördes om genusrättvisa och teologi i Colombia i maj. I slutet av november arrangerades en interreligiös konsultation om religion och fredsbyggande i Chiangmai, Thailand, med partner och resurspersoner från Pakistan, Indien, Myanmar (Burma) och Filippinerna. Under konsultationen introducerades metoder för fredsbyggande och konflikanalyser för att identifiera religiösa aktörers roll i fredsbyggande i programländerna. Ett viktigt resultat är att konsultationen bidrog till att stärka det strategiska samarbetet kring interreligiöst fredsbyggande i länder där religion används för att skapa konflikter mellan grupper.

Under året inleddes gemensam programmering inom E8 GOAT-initiativet både i Zimbabwe och i Sydafrika. Utfasningen av Svenska kyrkans anslag till LVF:s program i Mocambique och Mauretanien avslutades i och med årsskiftet 2015/2016.

---

¹ 3,5 miljoner har använts till det humanitära arbete: 0,5 mnkr till Jordanien, 0,5 mnkr till Gaza 0,5 mnkr till norra Irak, 2 mnkr till Syrien. 1,36 mnkr har använts i Mellanöstern-teamet till följande partner: 0,4 mnkr extraanslag till EMHRN, 0,33 mnkr extraanslag till ELCJH, 0,4 mnkr extraanslag till WSCF-ME och 0,23 mnkr har finansierat 3 månader i tillfällig resursförstärkning.

Modellen med regionala representanter i programländer har visat sig vara framgångsrik genom ökad närvaro i programländerna, förbättrad rapportering och närmare kontakt med partner och finansiärer.

En samarbetsmodell har utvecklats mellan KV och Svenska kyrkan vilken innebär fördjupad strategisk samverkan samt finansiering från 2015 i form av kärnstöd (insatser som stöder genomförandet av samarbetspartner egna strategiska planer eller program).

Program för global policydialog

Svenska kyrkan ses idag som en trovärdig dialogpartner av såväl regeringen som andra civilsamhällesorganisationer. Det visar bland annat den respons utrikesdepartementet har gett på Svenska kyrkans arbete med förhandlingarna inför Agenda 2030², höstens möte med biståndsministern, samt att Svenska kyrkan i biståndspolitiska frågor ofta får agera talesperson för den större gruppen civilsamhällesorganisationer. Det finns från regeringen och Sida också en tydlig efterfrågan på Svenska kyrkans specialkompetens och nätverk inom vissa frågor, exempelvis religionens roll för genusrättvisa och sexuella och reproduktiva rättigheter (SRHR). Svenska kyrkan bjöd tillsammans med FN:s befolkningsfond, UNFPA, in till en interreligiös konsultation i Sigtuna i november med anledning av den växande polariseringen mellan FN:s rättighetsagenda och religiöst motiverade krav på att begränsa, framför allt kvinnors rättigheter.

Arbetet med engagemang, stöd, insamling och vänrelationer

Det direkta insamlingsresultatet stiger för andra året i följd och man kan se en bruten trend på den nedåtgående kurvan när det gäller insamling till Svenska kyrkans internationella arbete. Men jämfört med hur insamlingsmarknaden växer, så är ökningen långt ifrån tillräcklig. Genom mätningar visar det sig att kännedomen om Svenska kyrkans internationella arbete är låg – både inom och utom kyrkan. Under året har därför resurser lagts på att planera för att strategiskt öka kännedomen och att planera för större kännedomssatsningar framåt. Parallellt med detta har olika tekniker utvecklats för givande med swish och sms-gåvor. Humanitärt arbete i katastrofer blir allt viktigare för insamlingsresultatet. Här är snabbhet viktigt och detta har utvecklats. Resultatet för julkampanjen *Låt fler få fylla fem* blev drygt 45 miljoner kronor. Det är nytt rekord, tre miljoner över målet och en ökning med sex miljoner sedan förra året.

Tabell 4. Finansiering och kostnader för internationell mission och diakoni

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	353	321	363	388	35	67	25
<i>Varav insamlade medel</i>	177	154	171	197	20	43	26
<i>Varav erhållna bidrag</i>	163	167	178	177	14	10	-1
<i>Varav övr. int., förändr. ändamålsbest. medel</i>	13	0	14	15	2	15	1
Allmän utjämningsavgift	75	90	89	82	7	-8	-7
Ränta ändamålsbest. medel	0	1	1	0	0	-1	-1
Kostnader	-428	-412	-453	-470	-42	-58	-17
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

² De 17 nya hållbarhetsmålen och deras implementering som antogs av FN:s generalförsamling i september 2015.

Verksamheten finansieras av insamlade medel, allmän utjämningsavgift och bidrag. Svenska kyrkan har ramavtal med Sida, som är en betydande bidragsgivare.

Sammantaget är den externa finansieringen högre än föregående år och högre än budget. Insamlade medel är högre främst på grund av högre intäkter från gåvor. Erhållna bidrag är högre än föregående år men i linje med budget. Kostnaderna följer den externa finansieringen och är också högre än föregående år och budget.

Kostnadsökningen jämfört med budget dämpas av att bostadsbyggnadsprojektet på Olivberget i Jerusalem inte startat (10 miljoner kronor).

Stöd till stift och församlingar

Stöd i stifts och församlingars grundläggande uppgift

Uppdraget är att stödja stiftens arbete för utveckling av församlingslivet.

Stödet till församlingar ges antingen direkt till församlingar eller via stiftet, därtill lämnas stöd till stiftet utan en direkt koppling vidare till församlingsnivån. Vissa utvecklingsarbeten äger rum i samarbete med något eller några stift som har särskilt intresse och engagemang inom ett verksamhetsområde.

Verksamheten har inriktats på att ge stöd inom de prioriterade områden som kyrkostyrelsen och stiftet kommit överens om: stöd till församlingens grundläggande uppgift, kommunikation, omvärldsanalys och forskning samt administrativ samverkan. Vidare har verksamheten även inriktats på arbete med flyktingsituationen, identitets- och människovärdesfrågor samt frågor om hållbarhet.

Insatser och resultat

Stöd till församlingens grundläggande uppgift

Gudstjänsten kan stärka förmågan att verka i vardagen. Arbetet med kyrkohandboken syftar till att underlätta församlingars möjligheter att utveckla sitt gudstjänstliv. I kyrkohandboksrevisionen arbetas det för att beslut ska fattas om en ny kyrkohandbok för Svenska kyrkan 2017. Arbetet har varit intensivt under året. I det reviderade förslaget har det gjorts ytterligare granskning av barn- och unga perspektivet samt teologiska, språkliga och musikaliska bearbetningar som främjar traditionen och den praktiska användbarheten och tillgängligheten. I december överlämnade styrgruppen för kyrkohandboksarbetet *Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I* och *Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I Musikvolym* (SKU 2016:1) till kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen beslutade i december att sända ut förslaget på remiss till alla församlingar, domkapitel och stiftsstyrelser samt ett antal övriga remissinstanser. För att församlingarna ska kunna pröva hela förslaget har olika stödfunktioner utvecklats. Delar av musiken har gjorts tillgängliga som ljudfiler på extern webb och ett webbverktyg för att göra gudstjänsttagendor har tagits fram.

Tillsammans med stift och församlingar fortsätter den särskilda satsningen på kyrkans undervisning och mission för alla åldrar, *Dela tro – dela liv*, med syfte att stärka församlingarna i den grundläggande uppgiften och hitta nya vägar i det konkreta arbetet. Svenska kyrkan vill med satsningen ge människor i alla åldrar möjlighet att växa och utvecklas i sin förmåga att samtala om och leva i tro. Kyrkostyrelsen har beslutat om medel till ett större antal delsatsningar under året.

Inom området diakoni och diakonal utveckling genomförs för närvarande två fleråriga utvecklingsprojekt; projektet *Diakoni och Välfärd* och projektet *Mer än jobb – Svenska kyrkans stöd till människor i arbetslöshet*.

Under året har förberedelser skett i Projektet *Diakoni och Vårld* som ska bedrivas under åren 2016–2018 i samverkan mellan Svenska kyrkans nationella nivå och Göteborg, Luleå och Västerås stift. Projektet syftar till att ta fram en vägledning för diakoni samt en vägledning för vårldfrågor. Projektet ska också bidra till en dialog om samverkan kring vårldfrågor mellan nationell nivå, stiftet och närstående organisationer. Projektet baserar sig på ett beslut i kyrkostyrelsen, utgår från kyrkans diakonala grunduppdrag och tar hänsyn till de förändrade förutsättningarna för det civila samhället att bidra till den sociala vårlden. En viktig utgångspunkt är plattformen *Svenska kyrkans roll och uppgift i den svenska vårlden*, beslutad av kyrkostyrelsen 2013.

Projektet *Mer än jobb – Svenska kyrkans stöd till människor i arbetslöshet* inleddes under året i samverkan med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och Arbetsförmedlingen. Arbetet planeras och genomförs tillsammans med representanter för Luleå, Strängnäs och Västerås stift. Målet för projektet är att församlingar, pastorat och stift som vill, har möjlighet att bedriva verksamhet som hållbart och effektivt leder till att arbetslösa är i arbete, praktik eller utbildning.

Kommunikation

Arbetet med den externa kommunikationen genomförs i första hand inom ramarna för den med stiftet gemensamma satsningen *Kommunikationsåret*. Det är ett arbete som syftar till att göra Svenska kyrkan synlig under hela året och inte bara under de högtider som starkast kopplas samman med kyrkan och kristen tro. Inom ramen för kommunikationsåret har två kampanjer genomförts, en sommarkyrkokampanj under sommaren och *Mitt ljus*-kampanjen om sorg till allhelgona. Framför allt allhelgona-kampanjen bedöms ha varit en stor framgång. Det var då möjligt att via mobilen och Svenska kyrkans webb tända ljus som sedan lyste fysiskt på platser runt om i landet samt vid Svenska kyrkan i Berlin. Nytt för i år var att antalet platser för ljusständning utökats och att sammanlagt drygt 36 000 ljus tändes via webben, vilket kan jämföras med 26 300 ljus 2014. I anslutning till de platser där ljusträden placerats fanns möjlighet att ta del av erfarenheter och tankar kring sorg.

Det nya annonsverktyget och möjligheten att använda Print on demand har lanserats under året. Verktyget har potential att avsevärt minska de totala kostnaderna för annonsering i Svenska kyrkan men behöver för att uppnå detta marknadsföras tydligare mot församlingarna.

Under året har ramar och förutsättningar för den nya webben svenskakyrkan.se utvecklats i nära dialog med stiftet. Det omfattande arbetet har skapat en gemensam grundhållning i frågor om bland annat målgrupp, tonalitet, vilket är en god förutsättning inför lanseringen 2016.

Arbetet med kommunikation har under året även påverkats i stor utsträckning av frågor relaterade till den aktuella flyktingsituationen.

Omvärldsanalys

Arbetet har inriktats på konsultativt stöd till stiftet när det gäller om- och närvärldsanalys och föredragningar om kyrkans roll och dess förutsättningar i dagens samhälle har hållits.

Under hösten genomfördes två *Kyrkbussar*, vilket är arbetsnamnet på formen för de enkätundersökningar som genomförs. Kyrkbussarna samlar och samordnar interna och externa enkätundersökningar i syfte att effektivisera och underlätta för församlingar och för de som medverkar i undersökningar externt.

Svenska kyrkans statistikportal med församlingsrapporter är nu i drift.

Hållbarhet

Hållbarhetsfrågorna är inte nya för Svenska kyrkan, men utmaningarna och möjligheterna är i ständig förändring. Uppdraget för Svenska kyrkans nationella nivå är bland annat att företräda utåt i samhällsdebatten och genom stöd och samverkan med församlingar och stift bidra till att stärka och utveckla Svenska kyrkans verksamhet som ofta har bäring på högaktuella hållbarhetsfrågor.

FN:s klimatmöte i Paris, COP 21 ledde fram till ett nytt avtal mellan världens länder. År 2015 blev ett år då mycket arbete byggdes upp för att mobilisera opinion för ett rättvist, bindande och ambitiöst avtal. Svenska kyrkan och ACT-alliansen genomförde en framgångsrik kampanj inför klimatmötet. Svenska kyrkan fanns på plats i Paris med en delegation där också ärkebiskopen ingick tillsammans med ACT-alliansen och Kyrkornas världsråd. Avtalet är en framgång samtidigt som det är för svagt för att stoppa de globala klimatförändringarna.

Hösten 2015 stod Svenska kyrkan värd för en konferens om urfolk och klimatförändringar i Arktis. Konferensen genomfördes i samarbete med Luleå stift och kanadensiska partner och ägde rum i Storforsen. Temat var *Future of Life in the Arctic – The Impact of Climate Change Indigenous and Religious Perspectives*. Syftet med konferensen var att lyfta fram de arktiska urfolkens erfarenheter av klimatförändringar. Konferensen resulterade i ett inspel till förhandlarna inför klimatmötet i Paris och ett uttalande om vikten av att stater och kyrkor tar ansvar för de arktiska urfolkens situation och konsekvenserna av klimatförändringar.

Flyktingsituationen

Kyrkostyrelsen haft stort fokus på frågor hänförliga till den aktuella flyktingsituationen och gav i våras ett uppdrag till generalsekreteraren att utveckla en stödfunktion på nationell nivå som ska bistå stift och församlingar i arbetet inom området migration, som nu fått namnet *Support Migration*. Uppbyggnad har skett i samråd med stiftet och innebär en webb- och telefonbaserad funktion som kan ge råd, stöd och vägledning när församlingar till exempel vill starta aktiviteter vid asylboende eller erbjuda mötesplatser i församlingar. Funktionen är sedan februari 2016 i gång och vänder sig i första hand till Svenska kyrkans medarbetare.

Generalsekreteraren samlade efter sommaren kyrkokansliets krisledningsgrupp med anledning av flyktingsituationen för att samordna kartläggning och kommunikation av det aktuella läget i flyktingsituationen, med krissamordningen som samordnare. Att förse stiftet med uppdaterad och kvalitetssäkrad information var en prioriterad uppgift. Genom arbetet kunde också kontaktvägar upprättas mellan Svenska kyrkan och Migrationsverket med utpekade kontaktpersoner i alla stift och på Migrationsverkets regionkontor. Krissamordningen medverkade också hela hösten i Myndighetens för samhällsskydd och beredskap, MSB:s veckokonferenser kring flyktingsituationen.

Ett omfattande arbete har gjorts med fördelning av ekonomiska medel till församlingsprojekt med målgruppen asylsökande och migranter. Efter beslut i kyrkomötet 2014 om särskilt flyktingstöd fördelade kyrkostyrelsen i juni i samråd med stiftet fem miljoner kronor till församlingar runt om i landet som ansökt om medel. I september beslutade dessutom kyrkostyrelsens arbetsutskott att omdisponera 10 miljoner kronor från årets budget för församlingarnas arbete till stöd för flyktingar och asylsökande. Medlen gjordes skyndsamt tillgängliga under hösten i samarbete med stiftet.

Identitets- och människovärdesfrågor

Arbetet inom flykting, integration, migration och mångfaldsfrågor återspeglar det fortsatta stora flyktingmottagandet i Sverige liksom en fortsatt ökning av antalet fattiga EU-migranter. Svenska kyrkan har på olika sätt bedrivit strategiskt påverkansarbete till exempel i form av seminarier och medverkan under Almedalsveckan, genomfört möten med de riksdagspolitiska talespersonerna för migrations- respektive integrationsfrågor och bidragit till diskussion kring bland annat åldersbestämningar av unga asylsökande, behovet av fler kommunplatser för dem som får uppehållstillstånd och för höjd dagessättning för asylsökande med mera. Svenska kyrkan stöder också genom sitt medlemskap i Ekumeniska kommissionen för migranter i Europa det påverkansarbete som görs i frågorna på EU-nivå.

Under 2015 har arbetet fortsatt avseende organisationsutveckling, förbättrade ekonomiska ramar och ett tydligare rikstäckande uppdrag för Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar.

Arbetet med *barn och unga* har under 2015 när det gäller stödet till stift och församlingar handlat om projektet *Krafttag konfirmation* samt arbetet med ny handbok för *barnkonsekvensanalys*. Projektet *Krafttag Konfirmation*, syftar till att skapa förutsättningar för ökad kunskap om vad konfirmation innebär och bidra till ökad konfirmandrekrytering genom att Svenska kyrkan har en lättillgänglig, tydlig och målgruppsanpassad kommunikation om konfirmation. Projektet syftar till att stärka kunskapen om konfirmationens teologi hos Svenska kyrkans medarbetare, öka kännedomen om ungas livssituation, stärka det pastorala och pedagogiska förhållningssättet i konfirmandarbetet, och verka för att konfirmandarbetet finns insatt i ett sammanhang både före och efter konfirmationstiden. Under året har betydande arbete lagts på att implementera och samarbeta med stift och församlingar för delaktighet och delande av projektets mål.

Under året påbörjades även arbetet med att ta fram en ny *digital handbok för barnkonsekvensanalys i Svenska kyrkan*. Den nya handboken ska möta de behov som stift och församlingar uttryckt bland annat när det gäller metodik för hur barnkonsekvensanalysrapporter kan tas fram och utformas och användas som beredningsunderlag inför beslut.

Kyrka – idrottsforum har genomförts med målsättning att identifiera och utveckla relationer och samverkansytor mellan kyrkan och idrottsrörelsen. Årets kyrka-idrottsforum hade särskilt fokus på flyktingsituationen och idrottens potential som integrationsfaktor.

I arbetet kring *flerspråkighet, minoriteter och urfolk* ingår att bistå stiftet med samordning, omvärldsanalys, utveckla nya metoder och verktyg, genomföra kompetenshöjande insatser och insatser för att särskilt stödja och utveckla det flerspråkiga arbetet bland barn och unga. Inom ramen för kyrkostyrelsens satsning 2013-2015 har den av kyrkostyrelsen beslutade handlingsplanen genomförts. Insatserna handlar om att stärka samverkan mellan stiftet och församlingarna samt stödja det flerspråkiga arbetet bland annat genom fortbildning och kunskapshöjande insatser, inspirations- och psalmmaterial för församlingar. Ett nytt område är det översättningsarbete till romani chib som har påbörjats.

Vidare har dokumentationsprojektet om kyrkans roll i nomadskolan slutförts och planeringen av samiska kyrkodagar 2017 påbörjats. Svenska kyrkans samverkan med andra aktörer på området är en viktig förutsättning för arbetet både nationellt, regionalt och lokalt och fortsätter utvecklas.

Inför kyrkomötet 2015 togs en rapport om ILO-konvention 169 och dess betydelse för kyrkans skogs- och markförvaltning fram. Kyrkomötet beslutade även

att Svenska kyrkan ska bidra ytterligare till att påskynda processen med en svensk ratificering av ILO-konventionen nr 169 i syfte att stärka samernas rättigheter.

Administrativ samverkan

Det pågår ett utvecklingsarbete för ökad samverkan inom det administrativa området. Arbetet sker tillsammans med stiftet och syftar till att ge förutsättningar för församlingarna att frigöra ytterligare kraft och resurser för sin grundläggande uppgift. Arbetet bidrar också till en hållbar utveckling och en likvärdig kvalitet i hela Svenska kyrkan trots att förutsättningarna är olika.

De nya samverkansformerna mellan nationell nivå och stiftet inom det administrativa området har kommit på plats under året. Det innebär att det nu finns strukturerade och fasta arbetsformer inom de prioriterade verksamhetsområdena. De fem prioriterade områdena är IT, ärendehantering, ekonomi- och lönehantering, fastighetsstöd samt inköpsstöd. En central förutsättning för administrativ samverkan är den gemensamma IT-plattformen (GIP).

Under året startade två nya gemensamma projekt med stiftet. Dels ett flerårigt projekt för gemensamt arkiv, diarium och dokumenthantering (GADD). Dels ett projekt för införande av ett gemensamt lönesystem för stiftet. Som en följd av detta har, med start 2016, en övervägande del av stiftet samma lönesystem.

Den ökade mängden anslutna till gemensamt administrativt stöd (GAS) ställer stora krav på nationell nivå och stiftet. Det har under året jobbat fokuserat med att skapa rutiner för att underlätta den stora mängden parallella projekt. Nationell nivå har som en konsekvens av detta omprioriterat betydande resurser inom samverkans- och IT-området till förmån för GAS.

Det har skett en tredubbling av antalet anslutna församlingar till de gemensamma ekonomi- och lönesystemen under året. Som indikation på omfattningen av dessa anslutningsprojekt kan noteras att det är 3 200 personer som vid utgången av 2015 rapporterar sin arbetstid digitalt via den gemensamma lösningen. Det är en ökning med 2 600 personer under 2015. Antalet lönespecifikationer som producerades av det gemensamma lönesystemet under 2015 uppgick till cirka 11 000.

På fastighetsområdet har det under året bland annat skapats ett digitalt nyhetsbrev och utveckling av en särskild fastighets- och kulturarvsportal på intranätet har också skett. Båda dessa åtgärder syftar till att skapa tydliga informationskanaler kopplat till området.

Inom inköpsområdet pågår arbete i syfte att maximera nyttan av kyrkans ramavtal. En tydligare inköpsportal på intranätet har skapats. Ett tecken på att inköpsfrågorna fått ett ökat fokus är att det under året har sparats cirka 120 miljoner kronor på de gemensamma ramavtalen. Detta överträffar den samlade besparingen under 2014 som uppgick till 70,4 miljoner kronor (vilket i sin tur var en ökning med 40 procent från 2013).

Tabell 5. Finansiering och kostnader för stöd i stifts och församlingars grundläggande uppgift

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	24	19	18	22	-2	3	4
Allmän utjämningsavgift	137	73	89	148	11	75	59
Finansförvaltningen	64	66	61	5	-59	-61	-56
Kostnader	-225	-158	-168	-175	50	-17	-7
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för stöd till stift och församlingar minskar jämfört med föregående år och är något högre än detaljbudget. Lägre kostnader än föregående år förklaras av att riktat församlingsbidrag om 100 miljoner kronor betalades ut 2014. Samtidigt ökade kostnaderna för bland annat extern kommunikation, personal samt arbetet med flyktingar och asylsökande.

Gemensamma IT-system

Uppdraget är att ansvara för de gemensamma systemlösningarna. Detta innebär drift, förvaltning och utvecklingen av gemensamma IT-system inom bland annat områdena kyrklig administration, ekonomi- och personal, fastighet och kulturarv, digital kommunikation samt den gemensamma IT-plattformen. Uppdraget innebär även ansvar för supporthantering.

Insatser och resultat

Den gemensamma IT-plattformen (GIP) är en central förutsättning för hela det administrativa samverkansområdet, vilket framgår ovan av avsnittet administrativ samverkan. Under perioden har ett stort arbete genomförts kring olika kvalitetshöjande åtgärder inom GIP, till exempel förbättrad övervakning inom nätverk och serverinfrastruktur. Bland större projekt kan även noteras uppgraderingen av Svenska kyrkans e-post-system som inrymmer drygt 20 000 unika e-postkonton.

Anslutningstakten till GIP är fortsatt hög. Antalet församlingar som är anslutna till GIP har under året ökat med 59 stycken och uppgår vid utgången av året till 334 stycken. Antalet användare har under året ökat med 2 259 personer, vilket motsvarar en ökning med 28 procent. Totalt är 10 189 personer anslutna till GIP, vilket motsvarar cirka 48 procent av alla anställda i kyrkan.

Övriga förbättringar i nationell nivå IT-erbjudande under året har bland annat varit möjlighet att logga in i de gemensamma systemen via en mobil-app, en upphandling av ny lösning för wifi, förberedelser för att under 2016 genomföra en konsolidering av kyrkans serverkapacitet samt en teknisk förberedelse för att under 2016 införa det ökade skyddet mot barnpornografi i kyrkans IT-miljöer.

Trots ökad anslutning till GIP och ett stort antal IT-relaterade projekt har mängden supportärenden endast ökat med 7 procent, från 72 000 år 2014 till 77 000 år 2015. För att öka servicen ytterligare till församlingarna utökades under året även öppettiderna i supporten (kanslistöd).

Tabell 6. Finansiering och kostnader för gemensamma IT-system

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	46	54	48	56	10	2	8
Allmän utjämningsavgift	172	149	172	175	3	26	3
Kostnader	-218	-203	-220	-231	-13	-28	-11
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för gemensamma IT-system har ökat med 13 miljoner kronor jämfört med föregående år, med 28 miljoner kronor jämfört med rambudget och med 11 miljoner kronor jämfört med detaljbudget. Fler anslutna till GIP har medfört såväl högre kostnader som intäkter. Den högre anslutningstakten till GAS har också medfört att kostnaderna för gemensamma IT-system har ökat.

Grundutbildningar

Uppdraget är att ange villkoren för tillträde till de kyrkliga grundutbildningarna, bestämma utbildningsplaner samt se till att de kyrkliga grundutbildningarna erbjuds i tillräcklig omfattning. Vidare är uppdraget att stödja rekrytering till kyrklig tjänst och utbildning. Utbildningarna ska uppfattas som attraktiva och hålla en hög kvalitet till en rimlig kostnad

Insatser och resultat

Svenska kyrkans utbildningsinstitut som har verksamhet i såväl Lund som Uppsala är inne på sitt andra studieår och är fortfarande under uppbyggnad. Under året har 99 studerande utexaminerats, varav 44 studerande i Lund och 55 studerande i Uppsala.

Ett flerårigt kompetensutvecklande fortbildningsarbete bland personalen pågår i syfte att implementera den grundläggande pedagogik som ska prägla utbildningen vid utbildningsinstitutet.

Utbildningsinstitutet ansvarar också för den behörighetsgivande kyrkoherdeutbildningen och kursen *Kyrkoherde idag*.

Tabell 7. Finansiering och kostnader för kyrkliga grundutbildningar

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	1	0	0	1	0	1	1
Allmän utjämningsavgift	66	51	46	50	-16	-1	4
Kostnader	-67	-51	-46	-51	16	0	-5
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för de kyrkliga grundutbildningarna är högre än budget men lägre än föregående år. Ökningen jämfört med budget beror på högre personalkostnader och lokalkostnader än budgeterat.

Svenska teologiska institutet i Jerusalem (STI)

Svenska teologiska institutet i Jerusalem har i uppdrag att utveckla och fördjupa frågan om kristnas möte med människor av annan tro, särskilt i mötet med judendomen.

Insatser och resultat

Arbetet inom uppdraget sker genom akademisk verksamhet med forskningsanknytning och deltagande i de dialoger som kan föras i Jerusalem, kortare kurser av både akademisk och folkbildande karaktär, internationella kurser samt lokala program och utveckling av lokala kontakter. STI har haft regelbunden kursverksamhet under året, men antalet kurser var lägre än planerat. Bidragande orsaker till detta var bland annat rekryteringen av ny direktor och det försämrade säkerhetsläget.

Tabell 8. Finansiering och kostnader för STI

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	1	1	1	2	1	1	1
Allmän utjämningsavgift	4	4	4	5	0	0	0
Ränta ändamålsbest. medel	2	1	1	1	-1	0	0
Kostnader	-7	-6	-6	-7	0	-1	-1
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för STI ligger i nivå med föregående år och med budget.

Forskning

Uppdraget är att främja forskning inom det teologiska området och andra för kyrkans liv och verksamhet väsentliga områden.

Insatser och resultat

Under året har arbetet med en forskningsplattform med temat Samhällsteologi påbörjats. Två större studier inleddes under 2015: en om diakonal utveckling/välfärdsfrågor och en om kyrkoråd inom Svenska kyrkan. Eftersom flyktingsituationen varit något som engagerat Svenska kyrkans verksamheter på alla nivåer, styrdes den första studien mot det området. Dessutom tillfördes kompetens inom området migration/integration för att fortsätta och stärka studier inom området teologi/migration/integration.

Forskardagarna 2015 genomfördes i oktober under temat: *Mending the World? Possibilities and Obstacles for Religion, Church, and Theology*. Ett sjuttiofem forskare deltog från ett femtontal länder från samtliga världsdelar. Resultaten är nya nätverkande kontakter och stärkt forskarutbyte.

Under 2015 omformades arbetet med den Teologiska kommittén och det finns nu en ny gällande instruktion.

Sammanlagt har åtta monografier, en antologi, två rapporter, åtta vetenskapliga artiklar publicerats samt viss populärvetenskaplig publikation. Under året har kommunikation av forskningsresultat också ökat och starkare efterfrågats i form av föreläsningar och kunskapsutbyte såväl i stift som på nationell nivå.

Tabell 9. Finansiering och kostnader för forskning

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Allmän utjämningsavgift	10	10	10	9	-1	-1	-1
Kostnader	-10	-10	-10	-9	1	1	1
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för forskning är i nivå med föregående år och med budget.

Uppdraget är att verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv som främjar dialogen om religion och livstolkning.

Insatser och resultat

Arbetet inom verksamhetsområdet sker bland annat genom *Se människan* som är Svenska kyrkans program på Bok- och biblioteksmässan i Göteborg och erbjuder forum där litteratur och livsfrågor står i centrum.

Svenska kyrkans kulturstipendium delades mellan fem projekt med utgångspunkt i angelägna frågor. Svenska kyrkan har även delat ut två filmpriser. Svenska kyrkans filmpris Angelos vid Göteborgs internationella filmfestival tilldelades Magnus Gertens film *Every Face has a Name* och Svenska kyrkans ungdomsfilmpris vid BUFF i Malmö gick till Morgan Matthews film *Mästerskapet (x+y)*.

En konferens *Pedagogik i kyrkomiljö* har genomförts med 50-talet deltagare; pedagoger, präster, vaktmästare, kyrkomusiker och byggnadsantikvarier från församlingar och stift. De skilda yrkeskompetenserna förenades i ett gemensamt intresse för att förmedla de kyrkliga miljöerna som gemensamt kulturarv och utveckla den pedagogiska resurs dessa miljöer utgör.

Tabell 10. Finansiering och kostnader för kultur

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	0	1	1	1	1	0	0
Allmän utjämningsavgift	5	7	4	3	-2	-4	-1
Kostnader	-5	-8	-5	-4	1	4	1
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnaderna för kultur är i nivå med föregående år och med budget.

Kulturminnen

Uppdraget är att besluta om fördelning av kyrkoantikvarisk ersättning (KAE) och redovisa användningen till regeringen.

Svenska kyrkan äger 3 400 kyrkor och kapell, varav 3 000 är skyddade enligt kulturmiljölagen. Årligen får Svenska kyrkan en kyrkoantikvarisk ersättning från staten för vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena. Kyrkostyrelsen beslutar om fördelning av ersättningen och redovisar användningen till regeringen. Den årliga ersättningen är fastställd till 460 miljoner kronor.

Insatser och resultat

Under 2015 utbetalades drygt 589 miljoner kronor. Det är det högsta beloppet som utbetalats under ett enskilt år.

Under året har ett förslag till reviderad handbok för arbetet med KAE remitterats till stiftet, Riksantikvarieämbetet och länsstyrelsernas kulturmiljöforum. Mot bakgrund av detta har ett inriktningsbeslut fattats om "Ny Beredningsmodell för fördelningen av KAE". Vidareutveckling av modellen och kvalitetssäkring av indikatorer med mera kommer att pågå under 2016–2017. Våren 2018 kommer modellen slutligen att fastställas efter förnyad remittering.

En fördjupad beskrivning av arbetet med det kyrkliga kulturarvet finns i rapporten *Svenska kyrkans redovisning för år 2015 angående de kyrkliga kulturvärdena och användningen av den kyrkoantikvariska ersättningen*, som lämnats till Kulturdepartementet.

Tabell 11. Finansiering och kostnader för kulturminnen

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	551	671	671	589	38	-82	-82
Allmän utjämningsavgift	6	7	9	7	1	0	-2
Kostnader	-557	-678	-680	-596	-39	82	84
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Användningen av KAE har ökat med 38 miljoner kronor jämfört med föregående år, men är 82 miljoner kronor lägre än budget.

Arbete bland svenskar i andra länder

Uppdraget är att verka för att det finns en kyrklig verksamhet för svenskar som vistas utomlands. I detta ligger att hålla kontakt med annan kyrklig verksamhet bland svenskar i andra länder, samverka med nordiska och internationella organ samt att främja ekumeniskt samarbete. Rekrutering och utbildning av medarbetare och utlandsplacerad personal ingår också i uppdraget.

Insatser och resultat

Verksamhet bedrivs i 30 församlingar i 25 länder i fem världsdelar. Det finns drygt 70 utsända, 80 lokalanställda och 7 000 ideella medarbetare. Av dessa ideella medarbetare är 2 000 ombud som arbetar med information, inspiration och insamling i Sverige, och 5 000 ideella medarbetare utomlands som bär arbetet tillsammans med personalen. Arbete har pågått med att ta fram en värdegrund för Svenska kyrkan i utlandet. De tre bärande orden är tro, öppenhet och hopp. Värdegrunden fastställdes av rådet för Svenska kyrkan i utlandet under våren och året har ägnats åt att implementera och inspirera till att använda värdegrunden i vardagen, bland annat genom inspirationsmaterial, kyrkoherde- och kyrkorådsordförandebildning med mera. Värdegrunden präglade också utlandskyrkans sommarkonferens *Mötesplats 2015*.

Det diakonala främjandearbetet utvecklas ytterligare inom utlandsförsamlingarna. En konkret satsning är att göra en fördjupad inventering och analys i Thailand. I september 2014 sändes två diakoner ut för att under två år kartlägga svenskarnas behov i Thailand. Projektet har under året fokuserat dels på att utveckla en mötesplats centralt i Bangkok och dels på att utveckla en "lodge-verksamhet" på flera platser runtom i landet. Under våren 2017 kommer en slutrapport läggas fram till rådet för Svenska kyrkan i utlandet som fattar beslut om eventuell fortsättning av verksamheten.

Nytt för året är de mobila arbetsformerna i bland annat Asien och Afrika med ambulerande präster. Uppfattningen är att man blivit mycket väl mottagen på ambassader och konsulat, i svenska föreningar och grupperingar samt skolor. Det finns behov av gudstjänster, dop och diakonalt stöd och samtal. För närvarande sker en kartläggning som underlag till den prioritering som behöver göras. Utvärdering av verksamheten sker under 2016.

Renoveringen av fastigheten i Paris har pågått under flera år och är nu utförande-
mässigt klar även om vissa garantiåtgärder kvarstår. Renovering har skett i
Fuengirola och om- och tillbyggnad har skett i Melbourne.

Tabell 12. Finansiering och kostnader för arbete bland svenskar i andra länder

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	15	14	14	19	4	5	5
Varav insamlade medel	10	8	9	12	2	4	3
Varav erhållna bidrag	2	3	2	1	-1	-2	-1
Varav övr. int., förändr. ändamålsbest. medel	3	3	3	6	3	3	3
Allmän utjämningsavgift	68	77	77	80	12	3	3
Kostnader	-83	-91	-91	-99	-16	-8	-8
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för arbete bland svenskar i andra länder är högre än föregående år och budget. Detta är bland annat en konsekvens av att det 2014 skedde återbetalning av särskild löneskatt på pensionskostnader, vilket reducerade det årets kostnader. Årets kostnader har ökat bland annat till följd av ökade personalrelaterade kostnader för utsänd personal, vilket till större del är hänförligt till rådande valutakurser. De högre kostnaderna möttes till en del av bland annat ökade intäkter från testamenten.

Utjämningsystemet

Uppdraget är att svara för det kyrkliga utjämningsystemet, vilket innebär att administrera och fastställa nivåerna i systemet.

Insatser och resultat

Utjämningsystemet syftar till att utjämna strukturella och ekonomiska olikheter mellan enheter i Svenska kyrkan, för att skapa förutsättningar för verksamhet över hela landet. Systemet omfattar inkomstutjämnning, utjämnning av kostnader för kyrko-
underhåll och utjämnning av kostnader med anledning av andelen kyrkotillhöriga (generell utjämnning) samt stiftsbidrag (individuella bidrag). I utjämningsystemet ingår också den allmänna utjämningsavgiften, som finansierar de individuella bidragen och stora delar av den nationella nivåns verksamhet. Årligen erhåller enheterna i Svenska kyrkan kyrkoavgifter om cirka 13 miljarder kronor, utjämningsystemet omfördelar cirka tio procent av detta belopp.

Allmän utjämnning utgör den nationella nivåns finansiering från kyrkoavgiften. Kyrkoavgiftsunderlaget följer inkomstutvecklingen i samhället. Budgeterade intäkter baseras på Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) prognos för skatteunderlagets utveckling.

Generell utjämnning utgör utjämnningen på församlingsnivå. Den generella utjämnningen följer av kyrkoordningens bestämmelser kring inkomstutjämnning, utjämnning av kostnader för kyrkunderhåll och utjämnning av kostnader med anledning av andelen kyrkotillhöriga. Genom att avgifter och bidrag följer varandra påverkar den generella utjämnningen inte den nationella nivåns resultat.

Individuell utjämnning består av stiftsbidrag. Kostnaden för stiftsbidragen utgörs av nettot mellan det totala stiftsbidraget och den utdelning som stiftet kan tillgodogöra sig från förvaltningen av prästlönetillgångar (särskild utjämningsavgift).

Kostnaden på nationell nivå varierar i första hand som ett resultat av stiftens förvaltning av prästlönetillgångar.

Tabell 13. Finansiering och kostnader för generella utjämningsbidrag

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	741	755	756	755	14	0	-1
Allmän utjämningsavgift	1	0	0	0	-1	0	0
Kostnader	-742	-755	-756	-755	-13	0	1
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnaderna för det generella utjämningsbidraget har ökat med 13 miljoner kronor jämfört med föregående år, men ligger i linje med budget. Ökningen beror till stor del på att omsättningen på inkomstutjämnningen ökar med ca 10 miljoner kronor.

Tabell 14. Stiftsbidrag brutto och netto

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Stiftsbidrag, brutto	-457	-457	-457	-457	0	0	0
Avgår särskild utjämningsavg.	236	210	226	278	42	68	52
Stiftsbidrag, netto	-221	-247	-231	-179	42	68	52
Allmän utjämningsavgift	221	247	231	179	-42	-68	-52
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för stiftsbidraget minskar jämfört med föregående år och budget till följd av ökad utdelning från förvaltningen av prästlönetillgångar.

Direkta val

Uppdraget är att ha ett övergripande ansvar för samtliga direkta val i hela landet genom att på olika sätt biträda stiftens i deras uppgifter genom utarbetande av gemensamma rutiner, information och utbildning.

Insatser och resultat

Under 2015 har valorganisationen startats inför valåret 2017 och projektanställda medarbetare är på plats. Valhandbok, rutiner och utbildningsmaterial har anpassats utifrån regelverksförändringar som beslutats under året. I syfte att möta upp regelverksförändringar och önskemål som inkommit från intressenter i samband med tidigare kyrkoval har valkansliet påbörjat utvecklingen av nya IT-system, dock något senare än beräknat. Referensgrupper med stiftens valhandläggare har bildats för att tillvarata synpunkter kring de nya IT-systemen.

Tabell 15. Finansiering och kostnader för direkta val

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Allmän utjämningsavgift	3	15	15	10	7	-5	-5
Kostnader	-3	-15	-15	-10	-7	5	5
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnaderna är 7 miljoner kronor högre än föregående år. Årets kostnader avser förberedelser inför 2017 års val. Kostnaderna är något lägre än budget vilket till stor del beror på lägre kostnader för IT-tjänster.

Normering, tillsyn och förvaltning

Inomkyrklig normgivning

Uppdraget är att för kyrkomötet bereda beslut om ändringar i kyrkoordningen avseende bestämmelser om kyrkans tro, bekännelse och lära, kyrkans böcker, gudstjänster, sakrament och övriga handlingar, tillhörigheten till kyrkan, kyrkans vigningstjänst, den kyrkliga organisationen och de regler efter vilka församlingar och stift samt organ fullgör sina uppgifter.

Insatser och resultat

Verksamheten är inriktad på att producera ändamålsenliga underlag för förankring, reflektion och beslut om förändringar i kyrkoordningen.

Kyrkomötet sammanträdde för andra gången på Uppsala konsert och kongress. En utvärdering gjordes efter premiäråret, varför några anpassningar av lokaler och arbetssätt hade gjorts. Utskotten behandlade sex skrivelser från kyrkostyrelsen och 107 inkomna motioner, som resulterade i 87 betänkanden. Kyrkomötet fattade beslut om sammanlagt 31 uppdrag till kyrkostyrelsen.

I december överlämnade styrgruppen för kyrkohandboksarbetet *Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I* och *Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I Musikvolym* (SKU 2016:1) till kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen beslutade den 16 december att sända ut förslaget på remiss till alla församlingar, domkapitel och stiftsstyrelser samt ett antal övriga remissinstanser. Remisstiden sträcker sig till den 15 maj 2016.

Under våren överlämnade Svenska kyrkans fastighets- och utjämningsutredning betänkandet *Gemensamt ansvar, en utredning om fastigheter, kyrkor och utjämningsystem*, (SKU 2015:1). Betänkandet skickades ut på remiss till alla ekonomiska enheter med remisstid till den 1 december 2015. Under remisstiden har utredningen behandlats i församlingar och stift. Utredningen ger förslag på en lokalanvändning och effektiv fastighetsförvaltning av kyrkans 16 000 byggnader, hantering av övertaliga kyrkor samt ändringar i systemet för ekonomisk utjämning

Under året har fortlöpande arbete skett med föreslagna och beslutade regeländringar och ett antal Svenska kyrkans bestämmelser har utfärdats. Flertalet bestämmelser är en följd av kyrkomötesbeslut.

Som ett led i arbetet med kyrkomötesuppdraget att göra en översyn av kyrkoordningen, KsSkr 2013:26 *Minska krånglet*, har ett antal fokusgrupper intervjuats. Samverkan sker med några stift i arbetet med att identifiera aktuella problemområden. De områden som har identifierats analyseras och förväntas leda till förslag om ändringar i kyrkoordningen till 2017 års kyrkomöte.

Tabell 16. Kostnader för förtroendemannaorganisationen

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Ansvarsnämnd för biskopar	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1	0,0	0,0
Valprövningsnämnd	-0,2	-0,3	-0,3	-0,1	0,1	0,2	0,2
Överklagandenämnd	-0,7	-0,6	-0,6	-0,7	0,0	-0,1	-0,1
	-1,0	-1,1	-1,1	-1,1	0,0	0,0	0,0
Kyrkomötet, arrangemang	-4,3	-6,2	-6,2	-4,3	0,0	1,9	1,9
Kyrkomötet, förtroendevalda	-12,8	-14,0	-14,0	-12,9	-0,1	1,1	1,1
Kyrkostyrelsen	-3,3	-3,7	-3,7	-2,8	0,5	0,9	0,9
	-20,4	-23,9	-23,9	-20,0	0,4	3,9	3,9

Tabell 17. Finansiering och kostnader för inomkyrklig normgivning

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Allmän utjämningsavgift	46	61	62	47	1	-14	-15
Kostnader	-46	-61	-62	-47	-1	14	15
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnaderna för inomkyrklig normgivning är i nivå med föregående års utfall men betydligt lägre än budgeterat. Skillnaden jämfört med budget beror bland annat på att reserver inte behövt tas i anspråk i förväntad omfattning samt på lägre kostnader för förtroendemannaorganisationen. Utfallet för kyrkostyrelsens beslut om att tillskjuta medel för arbetet med flykting och migration finns till stora delar inom stöd till stift och församlingar.

Förvaltning av nationellt kapital

Uppdraget är att förvalta det nationella kapitalet på ett sådant sätt att det bevaras till sin reella (värdesäkrade) nivå mätt över rullande tioårsperioder. Kapitalet ska förvaltas effektivt, på ett etiskt försvarbart sätt, risker spridas och bästa möjliga uthålliga totalavkastning ska uppnås. I förvaltningen av det nationella kapitalet följs FN:s principer för ansvarsfulla investerare. Styrande för verksamheten är den av kyrkostyrelsen beslutade finanspolicyn och ett delegerat ansvar för verksamheten ligger hos kapitalförvaltningsrådet.

Insatser och resultat

Svenska kyrkans arbete med klimatfrågan inom kapitalförvaltningen har väckt stort intresse hos kyrkliga investerare och finansbranschen, både i Sverige och internationellt. Deltagande har skett i ett antal olika sammanhang för att berätta om erfarenheter av att till exempel avveckla kol och olja inom förvaltningen.

Innehaven redovisas på www.svenskakyrkan.se. En särskild rapport *Ansvarsfulla investeringar 2015* redovisar fördjupat arbetet med kapitalförvaltningen. Inom ramen för det etiska arbetet finns Ethosfonder med svenska och globala aktier samt räntebärande papper tillgängliga för hela kyrkan.

Marknadsvärdet på placeringstillgångarna i kapitalförvaltningen uppgick per den 31 december till 6 759 miljoner kronor (6 433 miljoner kronor per 31 dec 2014). Resultatet för perioden 1 jan–31 dec 2015 uppgick till 326 miljoner kronor, vilket motsvarar en avkastning på 5,1 procent att jämföra med sammanvägt index på

2,6 procent. Aktieplaceringarna gav ett positivt resultat med 288 miljoner kronor, varav 172 miljoner kronor är orealiserad värdeförändring.

Tabell 18. Finansiering och kostnader för förvaltning av nationellt kapital

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Finansförvaltningen	12	16	15	11	-1	-5	-4
Kostnader	-12	-16	-15	-11	1	5	4
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för förvaltning av nationellt kapital är i nivå med föregående års utfall och understiger budget.

Ledning och samordning av Svenska kyrkans samlade beredskap

Uppdraget är att ansvara för beredskapen inom Svenska kyrkan och att genom råd och anvisningar ge riktlinjer för hur planläggning ska bedrivas inom Svenska kyrkan.

Insatser och resultat

Krissamordningens verksamhet har till stor del tagits i anspråk för arbetet med flyktingsituationen. Det har inneburit att sedan tidigare planerade och påbörjade projekt som säkerhetspolicy och digitalisering av handbok med webbaserade verktyg blivit försenade. Läs om det samlade arbetet gällande flyktingar under rubriken Stöd till stift och församlingar och Flyktingsituationen

Inom ramen för krisberedskap och krisledning ges också stöd till utlandsförsamlingarnas verksamhet, den internationella verksamhetens utsända medarbetare och till kyrkokansliets personalfunktion.

Kostnader och finansiering av Svenska kyrkans samlade beredskap redovisas under ledning och administration.

Bevarande och vård av kyrkans arkiv

Uppdraget är att utfärda regler om vård av handlingar i kyrkans arkiv i fråga om vilka skriv- och förvaringsmedel som ska användas, hur arkiven ska vårdas, utlåning och återlämnande av handlingar, överlämnande av handlingar för tillsyn och överprövning samt när och hur handlingar ska gallras. I ansvaret ligger också att arkivhandlingar som inte längre behövs i kyrkans verksamhet får överlämnas till kyrkostyrelsen för förvaring i Svenska kyrkans gemensamma arkiv.

Insatser och resultat

Ett projekt för dokumenthantering har tidigare startats där den ursprungliga planen var att projektet skulle avse införandet av ett diarie- och dokumenthanteringssystem och ett system för långsiktigt bevarande enbart för kyrkokansliets behov. Därefter reviderades den ursprungliga planen och inriktningen blev istället att projektet skulle avse hela Svenska kyrkan och att arbetet skulle ske tillsammans med ett antal intresserade stift och församlingar – Gemensamt arkiv, diarium och dokumenthantering (GADD). Under året har arbetet med projektet intensifierats i samverkan med ett antal stift och församlingar.

Kostnader och finansiering av bevarande och vård av kyrkans arkiv redovisas under ledning och administration.

Tillsyn och förvaltning av prästlönetillgångar

Uppdraget är att utöva tillsyn över stiftens förvaltning, att ge råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen samt att minst en gång varje år kalla till överläggningar med företrädare för stiftet för samråd om förvaltningen. Dessutom ingår att utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen.

Insatser och resultat

Årets samråd med stiftet om förvaltning av prästlönetillgångar inriktades på skogspolitik i Sverige. Skogspolitiken påverkas av såväl globala drivkrafter, exempelvis klimatförändringar, som lokala visioner om exempelvis nivån på sysselsättning inom skogsnäringen.

Kostnader och finansiering av tillsyn och förvaltning av prästlönetillgångar redovisas under ledning och administration.

Ledning och administration

Uppdraget ledning och administration omfattar arbetet med att löpande utveckla ändamålsenlighet och effektivitet i den nationella nivåns verksamhets- och ekonomistyrning.

Insatser och resultat

Ett utvecklingsarbete som syftar till att skapa förutsättningar för en tydligare, och mer strategisk styrning, har pågått under året. Parallellt har också arbetet med en ny ekonomimodell pågått, vilken planeras att tas i bruk 2017.

Tabell 19. Finansiering och kostnader för ledning och administration

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	2	2	2	3	1	1	1
Allmän utjämningsavgift	47	67	54	50	3	-17	-4
Finansförvaltningen	1	0	0	0	-1	0	0
Kostnader	-50	-69	-56	-52	-2	17	4
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för ledning och administration är i nivå med föregående år men väsentligt lägre än budget. Budgeterade omställnings- och kostnadsreserver har inte tagits i anspråk inom detta verksamhetsområde, vilket är en bidragande orsak till differensen mot budget.

Sammanfattande tabeller – finansiering och kostnader

KsSkr 2016:2
Bilaga 1

Tabell 20. Extern finansiering och förändring av ändamålsbestämda medel

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Officiella relationer till andra kyrkor och samfund	2	2	2	2	0	0	0
Internationell mission och diakoni	353	321	363	388	35	67	25
Stöd till stift och församlingar	24	19	18	22	-2	3	4
Gemensamma IT-system	46	54	48	56	10	2	8
De kyrkliga grundutbildningarna	1	0	0	1	0	1	1
STI	1	1	1	2	1	1	1
Kultur	0	1	1	1	1	0	0
Kulturminnen	551	671	671	589	38	-82	-82
Arbete bland svenskar i andra länder	15	14	14	19	4	5	5
Generell utjämning	741	755	756	755	14	0	-1
Ledning och administration	2	2	2	3	1	1	1
Särskild utjämningsavgift	14	0	0	18	4	18	18
	1 750	1 838	1 876	1 855	106	16	-20

Tabell 21. Kostnader

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Företrädskap	-5	-4	-4	-6	-1	-2	-2
Officiella relationer till andra kyrkor och samfund	-26	-31	-30	-29	-3	2	1
Internationell mission och diakoni	-428	-412	-453	-470	-42	-58	-17
Stöd till stift och församlingar	-225	-158	-168	-175	50	-17	-7
Gemensamma IT-system	-218	-203	-220	-231	-13	-28	-11
De kyrkliga grundutbildningarna	-67	-51	-46	-51	16	0	-5
STI	-7	-6	-6	-7	0	-1	-1
Forskning	-10	-10	-10	-9	1	1	1
Kultur	-5	-8	-5	-4	1	4	1
Kulturminnen	-557	-678	-680	-596	-39	82	84
Arbete bland svenskar i andra länder	-83	-91	-91	-99	-16	-8	-8
Generell utjämning	-742	-755	-756	-755	-13	0	1
Stiftsbidrag	-221	-247	-231	-179	42	68	52
De direkta valen	-3	-15	-15	-10	-7	5	5
Inomkyrklig normgivning	-46	-61	-62	-47	-1	14	15
Förvaltning av det nationella kapitalet	-12	-16	-15	-11	1	5	4
Ledning och administration	-50	-69	-56	-52	-2	17	4
Fastigheter	-10	-16	-15	-15	-5	1	0
Dela tro – dela liv	-3	-18	-18	-20	-17	-2	-2
	-2 720	-2 849	-2 881	-2 765	-48	83	115

Ekonomi

Av kostnaderna utgör en övervägande del bidrag till stift, pastorat och församlingar, till exempel bidrag inom ramen för utjämningsystemet, den kyrkoantikvariska ersättningen och de riktade församlingsbidragen. Dessa uppgår till omkring 1,5 miljarder kronor. Andra delar av budgeten avser kostnader som den nationella nivån finansierar i stället för att andra delar i Svenska kyrkan debiteras sin andel.

Från och med 2011 särredovisas kostnader för lokalförsörjning inom Svenska kyrkan i utlandet och Svenska kyrkans teologiska institut som en konsekvens av kyrkomötets beslut 2010 (femåriga kostnadsramar för finansiering).

Tabell 22. Intäkter och kostnader för verksamheten

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Allmän utjämningsavgift	878	891	894	893	15	2	-1
Särskild utjämningsavgift	14	0	0	18	4	18	18
Generell utjämningsavgift	741	755	756	755	14	0	-1
Insamlade medel	200	174	193	222	22	48	29
Erhållna bidrag	721	847	857	773	52	-74	-84
Övriga intäkter	63	61	55	72	9	11	17
Förändr. ändamålsbest. medel	11	1	15	15	4	14	0
	2 628	2 729	2 770	2 748	120	19	-22
Finansförvaltningen (brutto)	926	311	327	322	-604	11	-5
Summa intäkter	3 554	3 040	3 097	3 071	-484	30	-27
Generella utjämningsbidrag	-741	-755	-755	-755	-14	0	0
Stiftsbidrag	-221	-247	-231	-179	42	68	52
Utveckl.samarbete/bistånd	-263	-252	-273	-275	-12	-23	-2
Riktat församlingsbidrag	-94	0	0	-4	90	-4	-4
Kyrkoantikvarisk ersättning	-547	-671	-671	-589	-42	82	82
Övriga lämnade bidrag	-78	-60	-67	-86	-8	-26	-19
Externa kostnader	-418	-416	-432	-437	-19	-21	-5
Personalkostnader	-327	-391	-401	-390	-63	1	11
Avskrivningar	-16	-23	-20	-16	0	7	4
Kostnadsram	-2 705	-2 815	-2 850	-2 730	-26	84	119
Fastighetsfinansiering	-10	-16	-15	-15	-5	1	0
Dela tro – dela liv	-5	-18	-18	-20	-15	-2	-2
Nettoresultat	834	191	214	305	-530	113	90

Nettoresultatet för 2015 uppgår till 305 miljoner kronor. Det är väsentligt lägre än föregående års resultat men högre än budgeterat. Jämfört med föregående år har intäkterna minskat med 484 miljoner kronor. Detta förklaras främst av minskning inom finansförvaltningen med 604 miljoner kronor. Övriga intäkter ökar jämfört med föregående år främst inom erhållna bidrag och insamlade medel. Intäkter för särskild utjämningsavgift från Växjö och Linköping stift ingår med 14 miljoner kronor, vilket beror på en positiv mellanskillnad på avkastningen från prästlönetillgångarna och det stiftsbidrag som de skulle bli tilldelade.

Intäkterna är något lägre än budget. Den största avvikelser återfinns inom erhållna bidrag och uppgår till 84 miljoner kronor, vilket huvudsakligen beror på lägre användning av kyrkoantikvarisk ersättning än budgeterat. Detta kompenseras av högre intäkter än budgeterat för särskild utjämningsavgift, insamlade medel och övriga intäkter.

Kostnaderna är 26 miljoner kronor högre än föregående års utfall. Detta beror främst på ökade personalkostnader då tidigare vakanser tillsatts. Även kostnader för

kyrkoantikvarisk ersättning har ökat med 42 miljoner kronor jämfört med tidigare år. Externa kostnader har ökat med 19 miljoner kronor vilket främst beror på ökade IT-kostnader. Kostnader för stiftsbidraget minskar jämfört med föregående år till följd av ökad utdelning från förvaltningen av prästlönetillgångar. I föregående års resultat ingår 94 miljoner kronor i riktat församlingsbidrag.

Kostnaderna är 119 miljoner kronor lägre än budgeterat. Det beror främst på att kyrkoantikvarisk ersättning inte har förbrukats i förväntad omfattning. Därtill har det betalats ut lägre stiftsbidrag än planerat till följd av en högre utfördelning från prästlönetillgångarna än budgeterat. Även personalkostnader är lägre än budgeterat. Beträffande övriga lämnade bidrag är utfallet högre än budget. Detta beror främst på kostnader för obudgeterade bidrag om 15 miljoner kronor till församlingar och stift till arbetet med flyktingar och asylsökande.

Kostnaderna för den femåriga satsningen Dela tro – dela liv har under året uppgått till 20 miljoner kronor vilket är 5 miljoner mer än budgeterat. De totala kostnaderna för satsningen uppgår till 60 miljoner kronor.

Medelantalet anställda i Sverige för 2015 var 377 (föregående år 333), varav 68 (67) procent kvinnor. Ökningen av antalet anställda beror till stor del på att tillsättning av vakanta tjänster skett, bland annat vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut, inom den internationella verksamheten, inom kommunikationsområdet för stöd till stift och församlingar samt administrativ samverkan. Medelantalet utsända 2015 är 96 (föregående år 93).

Tabell 23. Nationell fastighetsfinansiering

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Svenska kyrkan i utlandet	-9	-15	-14	-14	-5	1	0
STI	-1	-1	-1	-1	0	0	0
	-10	-16	-15	-15	-5	1	0

Fastighetsbudget löper vid sidan om både detaljbudget och rambudget som ett totalbelopp över en femårsperiod och visas i ovanstående tabell. Fastighetskostnaden är 5 miljoner kronor högre än föregående år och i nivå med budget. Skillnaden mot budget beror bland annat på att kostnader aktiveras i balansräkningen i en större omfattning än planerat och kommer senare i form av avskrivningar. Detta är en följd av förändrat regelverk för redovisning.

Renoveringen av fastigheten i Paris har pågått under flera år och är nu utförandemässigt klart även om vissa garantiåtgärder kvarstår. Renovering har skett i Fuengirola och om- och tillbyggnad har skett i Melbourne. Verksamheten följer i stort plan.

Det är nu fem år sedan kyrkomötet beslutade om den särskilda fastighetsbudgeten för utlandsfastigheter, i form av en kostnadsram för en femårsperiod för underhållsprojekt för Svenska kyrkan i utlandets fastigheter och lokaler samt för Svenska teologiska institutets fastighet i Jerusalem. För åren 2011–2015 fastställdes en ram av 115 miljoner kronor för Svenska kyrkan i utlandets fastigheter och 16 miljoner kronor avseende Svenska teologiska institutets fastighet i Jerusalem. Användning av medel redovisas årligen inom ramen för kyrkostyrelsens löpande årsrapportering till kyrkomötet. Uppföljning av den ursprungliga fastighetsbudgeten sker nu för första gången på femårsperioden.

För Svenska kyrkan i utlandets fastigheter uppgår utgifterna till 92 miljoner kronor, vilket är lägre än budgeterade 115 miljoner kronor. Som kostnader har

58 miljoner kronor redovisats under femårsperioden och resterande 34 miljoner kronor kommer att redovisas som avskrivningar kommande år. Skillnaden mellan 92 miljoner kronor och 115 miljoner kronor kan bland annat förklaras av den nationella nivåns finansieringsansvar klargjordes till att gälla nationell nivåns egna lokaler, vilket minskade resursbehovet. Vidare har den nationella nivån efter det att ursprungssäkandet lämnades, beslutat om att avyttra ett antal fastigheter, som om de hade behållits hade krävt omfattande underhållsåtgärder. De utgiftstunga underhållsprojekten har som helhet kostat mindre än beslutade kostnadsramar och vissa underhållsåtgärder har skjutits framåt efter 2015, eller helt utgått.

För Svenska teologiska institutets fastighet i Jerusalem uppgår kostnaderna till 14 miljoner kronor under perioden vilket är i nivå med budgeterade 16 miljoner kronor. Kostnaderna omfattar en större renovering under 2011 som uppgick till totalt 12 miljoner.

Balansräkningen

Tabell 24. Ändamålsbestämda medel

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Internationell mission och diakoni	170	126	111	158	-12	32	47
Arbete bland svenskar i andra länder	30	30	30	29	-1	-1	-1
Övriga verksamheter	4	47	47	2	-2	-45	-45
	204	203	188	189	-15	-14	1

Tabell 25. Eget kapital och målkapital

	Utfall 2014	Ram- budget 2015	Detalj- budget 2015	Utfall 2015	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Totalt eget kapital	6 766	6 209	6 527	7 071	305	862	544
Skillnad mot målvärde	2 564	1 824	2 142	2 868	304	1 044	726
Skillnad mot målvärde +25%	1 514	727	1 045	1 817	303	1 090	772
Målvärde	4 202	4 385	4 385	4 204	2	-181	-181
Målvärde +25%	5 253	5 482	5 482	5 255	2	-227	-227

Ovanstående tabell visar det egna kapitalet per 31 december respektive år, målvärdet samt det spann inom vilket det egna kapitalet varierar. Årets resultat för 2015 medför att målvärde plus 25 procent överskrids med 1 817 miljoner kronor. Där ingår cirka 1 534 miljoner kronor i orealiserade värdeförändringar inom finansförvaltningen vid årets slut.

Kyrkostyrelsen föreslår i KsSkr 2016:7 *Svenska kyrkans kapital situation* att kyrkomötet beslutar att målnivån för den nationella nivåns eget kapital ska vara 6,5 miljarder kronor.

Riktat församlingsbidrag

Riktat församlingsbidrag är en form av omställningsbidrag som bidrar med finansiering av verksamhet som syftar till att, genom samverkan, skapa grund för bestående effektiviseringar i verksamheten hos församlingar och pastorat. Totalt har kyrkomötet beslutat om 400 miljoner kronor i riktat församlingsbidrag fördelat på fyra beslut à 100 miljoner kronor. Det första årets bidrag (med beslut fattat år 2011)

är inte längre möjligt att disponera. För övriga år har dispositionstiden förlängts enligt följande: avseende år 2012 och 2013 till 31 december 2016, och avseende år 2014 till 31 december 2017.

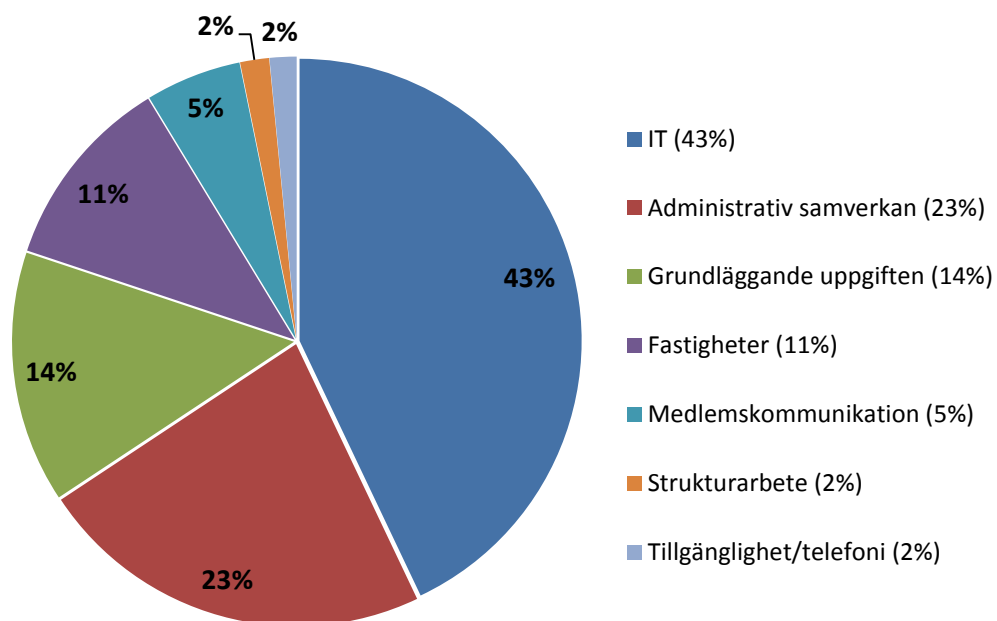
Tabell 26. Riktat församlingsbidrag 2011–2015

Stift	Tilldelning		Beslut		Förbrukning*		Kvar att disponera i mnkr	Förbrukning 2015 i mnkr
	mnkr	Andel	mnkr	Andel	mnkr	Andel		
Uppsala	33	8%	16	5%	15	46%	18	4
Linköping	24	6%	24	7%	15	60%	10	3
Skara	25	6%	19	6%	17	70%	7	3
Strängnäs	25	6%	19	6%	7	30%	17	1
Västerås	26	7%	23	7%	17	64%	9	4
Växjö	28	7%	15	4%	14	49%	14	5
Lund	58	14%	53	16%	22	38%	36	6
Göteborg	54	13%	53	16%	28	51%	26	6
Karlstad	18	4%	18	5%	11	64%	6	0
Härnösand	18	4%	9	3%	9	51%	9	5
Luleå	25	6%	23	7%	14	57%	11	2
Visby	3	1%	2	0%	1	54%	1	0
Stockholm	65	16%	65	19%	36	56%	29	9
Totalt	400	100%	337	100%	206	52%	194	47

* Avser dels utbetalt belopp, dels outnyttjat belopp för 2011 som inte längre går att disponera.

Stiften väljer själva vilka projekt som ska tilldelas riktat församlingsbidrag. En förutsättning är dock att de uppfyller de av kyrkomötet beslutade kriterierna. Av figuren nedan framgår fördelningen av riktat församlingsbidrag baserat på förbrukade och planerade projekt per område.

Diagram 1. Fördelning av riktat församlingsbidrag

Noteras kan att IT och administrativ samverkan utgör 66 procent av totala medel. Det kan också noteras att den grundläggande uppgiften uppgår till 14 procent av totala medel.

Ovanstående kostnader för riktat församlingsbidrag är kostnadsförda det år beslutet hänför sig till och medel är avsatta på balansräkningen. När medel utbetalas påverkas endast balansräkningen och således påverkas inte årets resultat av i år utbetalda belopp.

Bilaga 2

Redogörelse för behandlingen av kyrkomötets ärenden

KsSkr 2016:2
Bilaga 2

Kyrkostyrelsen lämnar i det följande en redogörelse för behandlingen av kyrkomötets ärenden. Alla fortfarande öppna ärenden samt ärenden som avslutats till den 30 juni 2016 redovisas. Detta är ett uttryck för kyrkostyrelsens övergripande ansvar för verksamheten på Svenska kyrkans nationella nivå och avser att skapa en samlad överblick.

För varje ärende redovisas kyrkomötets uppdrag i sammanfattning, vad som skett eller planerats i ärendets handläggning samt om skrivelsen fortfarande är under behandling eller avslutats sedan föregående redogörelse lämnades.

Följande är vägledande för när en skrivelse anges som slutbehandlad eller inte. En skrivelse är i första hand slutbehandlad när resultatet av vad kyrkomötet begärt finns och i förekommande fall lagts fram för kyrkomötet. Exempel på detta är när kyrkomötet begär att kyrkostyrelsen ska återkomma med ett utarbetat förslag i någon fråga. Skrivelsen är slutbehandlad när kyrkostyrelsens förslag läggs fram för kyrkomötet.

Kyrkostyrelsen betraktar även en skrivelse som slutbehandlad när det uppdrag kyrkomötet gett är omhändertaget i ett sammanhang som i sin tur har i uppdrag att göra en redovisning. Ett exempel är när kyrkomötet begär att kyrkostyrelsen ska tillsätta en utredning i en viss fråga. Skrivelsen anses slutbehandlad i och med att utredningen tillsatts. Kyrkomötet kommer då i en framtid att få ta del av utredningens betänkande samt av eventuella förslag från kyrkostyrelsen med anledning av den.

Skrivelser där kyrkomötet ger kyrkostyrelsen något till känna är i regel avslutade när kyrkostyrelsen tagit del av kyrkomötets synpunkter och fört dem vidare till aktuell avdelning på den nationella nivån. Eftersom denna typ av skrivelser inte innebär något uttalat uppdrag och de konsekvenser som de kan medföra inte är budgetprövade i kyrkomötets budgetutskott måste kyrkostyrelsen anses ha frihet att själv prioritera bland uppdragen. Däremot kan en sådan skrivelse återspeglas i den årliga redovisningen eller andra skrivelser till kyrkomötet.

Skrivelser från kyrkomötet år 2015

Kyrkomötets skrivelse 2015:1 med Budgetutskottets betänkande 2015:2 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2014 (Ks 2015:1174)

Kyrkomötet har beslutat dels att fastställa årsredovisning samt resultat- och balansräkningen för Svenska kyrkans nationella nivå 2014, dels att bevilja kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2014.

Skrivelsen är lagd till handlingarna och slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2015:2 med Tillsyns – och uppdragsutskottets betänkande 2015:1 Följder av riksdagens beslut om upphörande av folkbokföring på församling (Ks 2015:1175)

Kyrkomötet har beslutat att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen (SvKB 1999:1) med de av utskottet föreslagna justeringarna enligt bilaga 1.

Svenska kyrkans bestämmelser SvKB 2015:5 har utfärdats och trädde ikraft den 1 januari 2016.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2015:3 med Tillsyns – och uppdragsutskottets betänkande 2015:3 Att lägga till faddrar efter dopet (Ks 2015:1176)

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2015:8 av Karl-Gunnar Svensson och Torbjörn Arvidsson uppdra till kyrkostyrelsen att pröva frågan om en ordning för att kunna lägga till faddrar i kyrkobokföringen efter dopet.

Uppdraget bereds med hänsyn till både praktiska och juridiska aspekter. Arbetet beräknas kunna slutföras under 2016 och därefter slutrapporteras till kyrkomötet 2017.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2015:4 med Tillsyns – och uppdragsutskottets betänkande 2015:15 Adjunksår för diakoner (Ks 2015:1177)

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2015:83 av Tomas Jansson m.fl. att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda frågan om ett motsvarande adjunksår för nyvigda diakoner.

Med hjälp av en enkätundersökning kommer synpunkter inhämtas från stiftens, ett urval församlingar, diakonstuderande under utbildning och relativt nyutexaminerade både från helfartsutbildningen och halvfartsutbildningen på distans. Undersökningen ska ta hänsyn till stiftens bedömning av kostnader och erfarenheter av prästernas adjunksår.

Undersökningen genomförs under hösten 2017 och beräknas kunna slutrapporteras till kyrkomötet 2018.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2015:5 med Tillsyns – och uppdragsutskottets betänkande 2015:17 Verksamhetsberättelse år 2014 för Svenska kyrkans överklagandenämnd (Ks 2015:1178)

Kyrkomötet har beslutat att lägga Svenska kyrkans överklagandenämnds verksamhetsberättelse för år 2014 till handlingarna samt att uppdra till kyrkostyrelsen att

lägga fram förslag till sådana ändringar i kyrkoordningen att domkapitlet kan vara beslutfört i alla typer av ärenden även om såväl ordförande som vice ordförande är jäviga.

I den del skrivelsen avser verksamhetsberättelsen är skrivelsen lagd till handlingarna och slutbehandlad.

När det gäller uppdraget om förslag till ändringar i kyrkoordningen kommer en promemoria beredas under hösten 2016 efter hörande av stiftsjuristerna. Promemorian remitteras till stiftsen senast i januari 2017 och uppdraget slutrapporteras därefter till kyrkomötet samma år.

Skrivelsen är i den del som avser ändringar i kyrkoordningen inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:6 med
Tillsyns – och uppdragsutskottets betänkande 2015:18 Verksamhetsberättelse
år 2014 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Ks 2015:1179)**

Skrivelsen är lagd till handlingarna och slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:7 med
Gudstjänstutskottets betänkande 2015:5 Liturgistipendium (Ks 2015:1182)**

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2015:40 av Torvald Johansson m.fl. att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda formerna för inrättande av ett årligt liturgistipendium till textförfattare, tonsättare och skapare av dramaturgi i gudstjänsten eller till den som på annat sätt utvecklat gudstjänsten.

Uppdraget att utreda formerna för inrättandet av stipendiet har påbörjats. Stipendiets syfte, storlek samt ändamålsenlig berednings- och beslutsprocess klarläggs. Uppdraget beräknas kunna slutrapporteras till kyrkomötet 2017.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:8 med
Gudstjänstutskottets betänkande 2015:10 Sekulära alternativ till kyrkliga
handlingar (Ks 2015:1183)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2015:102 av Ola Isacson m.fl. uppdra till kyrkostyrelsen att initiera en undersökning av utvecklingen av sekulära alternativ med religiösa inslag.

Uppdraget utförs i samarbete med Centrum för religion och samhälle vid Uppsala universitet. Resultatet kommer att presenteras i form av en mindre forskningsrapport. Uppdraget beräknas kunna slutrapporteras till kyrkomötet 2018.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:9 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2015:5 ILO-konvention nr 169 (Ks 2015:1186)**

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2015:21 av Olle Burell och Johan Åkesson att uppdra till kyrkostyrelsen att uppvakta regering och riksdag till stöd för en ratificering av ILO-konvention nr 169.

Ärkebiskopen har lyft frågan i en debattartikel i Dagens Nyheter den 6 mars 2016. Generalsekreteraren har den 7 april 2016 uppvaktat statsrådet Alice Bah Kuhnke, ansvarig minister för samopolitiska frågor, för att belysa betydelsen av en ratificering av konventionen. Ytterligare uppvaktning av riksdagens konstitutionsutskott planeras.

Frågan lyfts även i andra sammanhang då frågor om urfolksrättigheter behandlas. Svenska kyrkan som förvaltare av skog kan också bidra till att utforma och utveckla

samrådsformer som säkerställer principerna i ILO-konvention nr 169. Den nationella nivån planerar att tillsammans med stiftens och samiska intressenter formulera hur en fortsatt dialog i frågor om skogsförvaltning ska ske och utvecklas i det löpande arbetet. Rapporten ”*Samernas rätt att bruka Svenska kyrkans mark En studie av nationell och internationell rätt*”, publicerades 2015 som ett redskap för fortsatt dialog.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:10 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2015:7 Konvertiter (Ks 2015:1187)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2015:39 av Helén Lindbäck uppdrar till kyrkostyrelsen att utarbeta det stöd som behövs i arbetet med konvertiter och som framgår av betänkandet.

Uppdraget syftar till att skapa material för metodisk och pedagogisk handledning som bygger på erfarenheter från såväl övergripande dialoger som församlingspraktik. Mottagare av materialet är de som ansvarar för dopundervisning av dem som vill konvertera till kristen tro. Arbetet med att inventera befintligt relevant material har påbörjats. Därefter skapas nytt material både innehållsligt och formmässigt för elektronisk publicering. Uppdraget beräknas kunna slutrapporteras till kyrkomötet 2017.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:11 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2015:8 Introduktion till kristendom och Svenska kyrkan på svenska och de större invandrarpråken (Ks 2015:1188)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2015:36 av Aron Emilsson m.fl. uppdrar till kyrkostyrelsen att utreda vilka behov som finns av material om Svenska kyrkan och kristen tro på invandrarpråk samt att utreda på vilka språk behoven är störst.

Den nationella nivån kartlägger vilka behov som finns av material om Svenska kyrkan och kristen tro på invandrarpråk och på vilka språk behovet är störst. Kartläggningen ska också svara på vilka befintliga material som finns, vilka behov av nyproducerat material som finns och hur det ska kommuniceras till stift och församlingar. Uppdraget genomförs tillsammans med nätverket *Framtiden bor hos oss* och beräknas kunna slutrapporteras till kyrkomötet 2017.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:12 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2015:9 Kyrkan och idrotten (Ks 2015:1190)**

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2015:38 av Britas Lennart Eriksson m.fl. att uppdrar till kyrkostyrelsen att utveckla samarbete med Riksidrottsförbundet som samlade organisation för den svenska idrottsrörelsen.

Ett samarbete med Riksidrottsförbundet initierades under hösten 2015. Under 2016 har samverkan utvecklats mellan Svenska kyrkan, Riksidrottsförbundet, Röda Korset och Rädda Barnen. Inom ramen för den processen formuleras också Svenska kyrkans och Riksidrottsförbundets bilaterala samverkan. Under våren 2016 har samarbetet fokuserat kring tre områden: 1) gemensam utbildning för anställda och ideella om psykosocialt bemötande, 2) pilotprojekt kring lokal samverkan mellan offentliga aktörer och civilsamhällets aktörer och 3) gemensam kunskapsutveckling för att stärka förmågan att beskriva och redovisa vilket samhällsbidrag verksam-

heten utgör. Målet är att etablera ett långsiktigt arbetssätt under våren 2017 och slutrapportera uppdraget till kyrkomötet 2017.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

KsSkr 2016:2
Bilaga 2

**Kyrkomötets skrivelse 2015:13 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2015:11 Utbildning i kyrkohistoria och
landsbygdsfrågor (Ks 2015:1191)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2015:43 av Karl-Gunnar Svensson och Irene Oskarsson uppdra till kyrkostyrelsen att bevaka att behörighetskraven för prästkandidater inte leder till en utarmning av deras kunskap i kyrkohistoria.

För att få en form som säkrar en kontinuerlig uppföljning har en rutin införts där Svenska kyrkans utbildningsinstitut i samband med sin antagningsprocess varje år inventerar ansökningarna till prästprogrammet och följer ”hur mycket” kyrkohistoria som ingår i den teologiska fackutbildningen. Dessutom görs frågan om vilket utbud som erbjuds vid de teologiska institutionerna till en återkommande fråga vid Svenska kyrkans utbildningsinstituts överläggningar med institutionsledningarna. Resultaten analyseras och bedöms år från år och om tendenser till minskning märks återrapporteras detta till kyrkostyrelsen.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:14 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2015:12 Nya vägar att vara kyrka
(Ks 2015:1192)**

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2015: 55, punkt 1, av Leif Nordlander att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en arbetsgrupp för att utveckla ”Nya vägar att vara kyrka” samt att med anledning av motion 2015:55 uppdra åt kyrkostyrelsen att avsätta resurser för ”Nya vägar att vara kyrka”.

Uppdraget relaterar till en större beslutad delsatsning inom *Dela tro – dela liv, Nya sätt att vara kyrka*, och utförs i huvudsak inom ramen för denna. Satsningen syftar till att skapa lärande gemenskaper där medarbetare i Svenska kyrkan får möjlighet till att inspireras i nya sätt att vara kyrka. En arbetsgrupp tillsätts med företrädare för nationell nivå, nätverket Nya sätt att vara kyrka samt de stift som medverkar i den aktuella delsatsningen. Arbetsgruppens uppgift ska vara att arbeta med frågor som rör nya sätt att vara kyrka. Dessutom ska den dra slutsatser av de resultat som redovisats av delsatsningen, redovisa en inventering av annan liknande verksamhet såsom kyrkan på nätet, skolkyrkan, Dela tro – dela liv och Krafttag konfirmation inom Svenska kyrkan. Delsatsningen är flerårig och beräknas kunna slutrapporteras till kyrkomötet 2018.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:15 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2015:18 Riktlinjer för församlingars arbete för
och med utsatta EU-migranter (Ks 2015:1193)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2015:96 av Anna Ekström m.fl. uppdra till kyrkostyrelsen att fortsätta utveckla sitt arbete med erfarenhetsutbyte och verktyg kring fattiga EU-migranter samt att göra verksamheten känd för dem som arbetar med fattiga EU-migranter inom Svenska kyrkan.

En kompletterande inventering genomförs av församlingarnas insatser gällande EU-medborgare som lever i utsatthet. Inventeringen inkluderar samarbeten med

externa samarbetsorganisationer och aktuella projekt på området. Rådslag kring frågan genomförs med företrädare för stiftet och inkluderar behovsinventering av stödinsatser. Kunskapsunderlag och redskap för diakonala insatser i mötet med EU-medborgare i utsatthet tas fram och kommuniceras via webbportalen *Support migration*. Uppdraget beräknas kunna slutrapporteras till kyrkomötet 2017.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:16 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2015:20 Nationell samordning av närvaro på
nätet (Ks 2015:1194)**

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2015:103, punkt 3, av Emilia Lindstrand och Daniel Tisell att uppdra till kyrkostyrelsen att hitta lämpliga former för nationell nivå att samordna nätnärvarande anställda.

Arbetet med samordning på nätet är en naturlig del i det löpande arbetet, framför allt vad gäller sociala medier. Arbetet är påbörjat och våren 2016 byggs en pool upp av präster med vana av sociala medier. Arbetet fortsätter med att stärka det nätverk som finns vad gäller sociala medier och jourhavande präst, där både stift, församlingar och kyrkokansliet ingår. Ett stiftsbesök med utbildning och nätverkande har genomförts och ytterligare besök är inplanerade under 2016. Två e-learningkurser i sociala medier har tagits fram som stöd för medarbetare på olika nivåer i Svenska kyrkan och licenserna till dessa delas ut till stift och församlingar. Uppdraget beräknas kunna slutrapporteras till kyrkomötet 2017.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:17 med
Organisationsutskottets betänkande 2015:1 Direkta val (Ks 2015:1195)**

Kyrkomötet har beslutat att bifalla utskottets förslag till ändringar i 38 kap. kyrkoordningen enligt bilaga 1.

Svenska kyrkans bestämmelser SvKB 2015:6 har utfärdats och trädde ikraft den 1 januari 2016.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:18 med
Organisationsutskottets betänkande 2015:2 Kontrakten (Ks 2015:1196)**

Kyrkomötet har beslutat att bifalla Nils Gårders under överläggningen framlagda förslag att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen med de av utskottet föreslagna justeringarna frånsett justeringen i 8 kap. 40 § som reglerar hörande av kontraktets präster och diakoner.

Svenska kyrkans bestämmelser SvKB 2015:7 har utfärdats och trädde ikraft den 1 januari 2016.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:19 med
Organisationsutskottets betänkande 2015:3 Begravningsverksamheten i
Göteborg
(Ks 2015:1197)**

Kyrkomötet har beslutat att bifalla kyrkostyrelsens skrivelse 2015:6 Särlösning för begravningsverksamheten för församlingarna inom nuvarande Göteborgs kyrkliga samfällighet.

Svenska kyrkans bestämmelser SvKB 2015:8 har utfärdats och trädde ikraft den 1 januari 2016.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:20 med
Organisationsutskottets betänkande 2015:5 Sättet att välja biskop
(Ks 2015:1198)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2015:85 av Lisa Tegby m.fl. uppdra till kyrkostyrelsen att, med utgångspunkt i principen att stiftet utser sin biskop, genomföra en översyn av processen kring nominering och val av biskopar.

En promemoria bereds under 2016 efter samverkan med några utvalda stift. Promemorian remitteras senast i januari 2017 och uppdraget slutrapporteras därefter till kyrkomötet samma år.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:21 med
Organisationsutskottets betänkande 2015:11 Några frågor om församlingsråd
och strukturreformen (Ks 2015:1199)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2015:5 av Karl-Gunnar Svensson och motion 2015:60 av Sven Gunnar Persson och Anders Brunnstedt uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett arbete för att följa hur strukturreformen gestaltar sig, med särskilt fokus på församlingsråden.

Under våren 2016 har frågan beretts genom en analys av befintliga data, befintliga återkommande enkäter, pågående forskningsprojekt inom närliggande områden och den studie Linköpings stift låtit göra av stiftets strukturförändringar. Under hösten kommer ett antal frågor om församlingsråden och strukturförändringar att vara inkluderade i den årligen återkommande enkäten "Kyrkbussen". Syftet är att finna lämplig metod och form för att följa strukturförändringar och församlingsråd. Målet är att under 2016 presentera ett förslag för det fortsatta långsiktiga arbetet och uppdraget beräknas kunna slutrapporteras till kyrkomötet 2017.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:22 med
Organisationsutskottets betänkande 2015:12 Verksamhetsberättelse 2014 för
Svenska kyrkans valprovsningsnämnd (Ks 2015:1200)**

Skrivelsen är lagd till handlingarna och slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:23 med
Ekumenikutskottets betänkande 2015:1 Ekumenisk överenskommelse mellan
Svenska kyrkan och de Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen
(Ks 2015:1201)**

Kyrkomötet har beslutat att bifalla kyrkostyrelsens skrivelse 2015:4, punkt 1, att Svenska kyrkan ingår en ekumenisk överenskommelse med de Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen i enlighet med framlagt förslag samt att bifalla kyrkostyrelsens skrivelse 2015:4, punkt 2, att den ekumeniska överenskommelsen träder i kraft sedan de Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen för sin del fattat beslut att ingå den ekumeniska överenskommelsen med Svenska kyrkan.

Enligt besked från ärkebiskopen av Utrecht i april 2016 har beslutsprocessen i medlemskyrkorna inom Utrechtunionen nått en sådan punkt att beslutet i dess *International Bishops' Conference* (IBC) i juni 2015 kan anses bekräftat. Därmed har Gammalkatolska kyrkan och Svenska kyrkan fattat beslut om kyrkogemenskap. Dessa beslut kommer att uppmärksammas i högtidliga gudstjänster i respektive kyrka där den andra kyrkans ärkebiskop med delegation bjuds in. Svenska kyrkan kommer därför att bjuda in ärkebiskopen av Utrecht till kyrkomötets andra session hösten 2016. Det förväntas att Svenska kyrkans ärkebiskop kommer att bjudas in på motsvarande sätt när IBC samlas, förmodligen i Utrecht.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:24 med
Ekumenikutskottets betänkande 2015:2 Svenska kyrkans svar på Kyrkornas
världsråds dokument *Kyrkan – på väg mot en gemensam vision* (Ks 2015:1202)**

Kyrkomötet har beslutat att bifalla kyrkostyrelsens skrivelse 2015:5 att besvara Kyrkornas världsråds dokument *Kyrkan – på väg mot en gemensam vision. Ekumeniskt samtal om kyrkans väsen och uppgift* i enlighet med skrivelsens förslag.

Kyrkornas världsråds Faith & Order Commission har förlängt tiden för insändning av medlemskyrkornas svar från den 31 december 2015 till den 31 december 2016. Efter kyrkomötets beslut har Svenska kyrkans svar översatts till engelska och kommer att skickas in under sommaren.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:25 med
Ekumenikutskottets betänkande 2015:3 Utveckla ett diakonalt samarbete i
Europa (Ks 2015:1203)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2015:18 av Olle Burell m.fl. uppdra åt kyrkostyrelsen att förstärka det ekumeniska påverkansarbetet på europeisk nivå till stöd för human flyktingpolitik.

Svenska kyrkan har, sedan januari 2016, en representant i Europeiska Ekonomiska och Sociala Kommittén (EESK). Därigenom finns en formell påverkanskanal tidigt i EU:s politiska process, innan ärendet behandlas i Sverige. EESK:s arbete sker i nära samverkan med EU:s institutioner, vilket ger möjlighet till välinformerad och effektiv påverkan. Svenska kyrkans påverkansarbete sker i nära samverkan med Eurodiakonia, ACT Alliance EU och Churches' Committee for Migrants in Europe (CCME).

Påbörjas under våren 2016 och fortgår i denna form under de fem år Svenska kyrkan är representerad i EESK.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:26 med
Ekumenikutskottets betänkande 2015:6 Ratificering av tilläggsprotokollet
ESK-konventionen (Ks 2015:1204)**

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2015:71 av Lena Klevenås m.fl. att uppdra till kyrkostyrelsen att uppmana den svenska regeringen att skynda på arbetet med att ratificera tilläggsprotokollet till ESK-konventionen (ICESCR).

Kyrkostyrelsen har, genom generalsekreteraren, uppmanat regeringen att ratificera tilläggsprotokollet till ESK-konventionen. Vid en särskild överläggning den 7 april 2016 med kultur- och demokratiministern, där Svenska kyrkan representerades av generalsekreteraren, framfördes kyrkomötets och kyrkostyrelsens uppmaning till regeringen. Ytterligare uppvaktning av riksdagens konstitutionsutskott planeras i syftet att framföra kyrkomötets och kyrkostyrelsens ståndpunkter i frågan.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:27 med
Ekumenikutskottets betänkande 2015:9 Ökad kunskap om kristna i
Mellanöstern (Ks 2015:1205)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2015:92 av Johanna Andersson och Jerker Schmidt uppdra åt kyrkostyrelsen att, med anledning av den flyktingsituation som råder, arbeta fram lämpligt material för församlingar och intresserade om kyrkor och kristna i Mellanöstern.

Arbetet med att producera ett lättillgängligt och pedagogiskt informationsmaterial om kristna kyrkor i Mellanöstern har påbörjats. Sveriges kristna råd är samtalspart i framtagandet. Materialet publiceras under 2017. Uppdraget beräknas kunna slutrapporteras till kyrkomötet 2017.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:28 med
Kyrkorättsutskottets betänkande 2015:1 Ändringar i kyrkoordningen m.m.
(Ks 2015:1206)**

Kyrkomötet har beslutat

1. att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen (SvKB 1999:1) med de av utskottet föreslagna justeringarna, enligt bilaga 1.
2. att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i Arbetsordning för kyrkomötet (SvKB 1999:3), enligt bilaga 1.
3. att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i Ersättningsstadga (2012:17), enligt bilaga 1.

Svenska kyrkans bestämmelser SvKB 2015:9, SvKB 2015:10 och SvKB 2015:11 har utfärdats och trädde ikraft den 1 januari 2016.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:29 med
Kyrkorättsutskottets betänkande 2015:2 Samordning av begravnings-
verksamheten m.m. (Ks 2015:1207)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motionerna 2015:4 av Anders Brunnstedt och Maria Lagerman, 2015:7 av Claes Block och 2015:16 Anders Åkerlund uppdra till kyrkostyrelsen att mot bakgrund av vad utskottet anfört klargöra hur frågorna om tillsyn och samordning ska hanteras.

En utredning ska under 2016 genomföras i samverkan med bl.a. Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund. Den fort-

sätta hanteringen av utredningen *Ansvar i samverkan från församling till nationell nivå* (SKU 2015:2) bör beaktas. Om utredningen leder till förslag till ändringar i kyrkoordningen ska en promemoria med sådana förslag upprättas och remitteras senast i januari 2017. Uppdraget kan då slutrapporteras till kyrkomötet samma år.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:30 med
Budgetutskottets betänkande 2015:1 Verksamhet och ekonomi för den
nationella nivån åren 2016-2018 (Ks 2015:1208)**

1. Kyrkomötet har beslutat att fastställa inriktning för verksamheten på nationell nivå.
2. Kyrkomötet har beslutat att fastställa kostnadsram för 2016 till 2 871 miljoner kronor.
3. Kyrkomötet har beslutat att medge planeringsram för 2017 till 2 936 miljoner kronor.
4. Kyrkomötet har beslutat att medge planeringsram för 2018 till 2 910 miljoner kronor.
5. Kyrkomötet har beslutat att fastställa en ram på 70 miljoner kronor under åren 2016–2020 för kostnader för Svenska kyrkan i utlandets fastigheter och lokaler.
6. Kyrkomötet har beslutat att fastställa en ram på 5 miljoner kronor under åren 2016–2020 för kostnader för Svenska teologiska institutets fastighet i Jerusalem.
7. Kyrkomötet har beslutat att utöver kostnadsram bevilja 75 miljoner kronor att stå till kyrkostyrelsens förfogande för arbetet med flyktingar och asylsökande att användas 2016.

Skrivelsens punkter 1–6 har lagts till handlingarna och är slutbehandlade.

Avseende skrivelsens punkt 7 har kyrkostyrelsen under våren fördelat 69,9 miljoner kronor av de 75 miljoner kronor som anslagits till kyrkostyrelsens förfogande för arbetet med flyktingar och asylsökande. Medlen fördelades enligt följande: 25 miljoner kronor till församlingar för fördelning via stiftet, 20 miljoner kronor till Svenska kyrkans internationella mission och diakoni, 15 miljoner kronor till stiftet för utökade resurser att nära stödja församlingar och pastorat, 2 miljoner kronor till översättning till arabiska, dari och farsi av exempelvis gudstjänstmaterial som församlingarna efterfrågar, 2 miljoner kronor till Sensus studieförbund för utbildningar om volontärskap i församlingen, 1 miljon kronor till Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar för utökade resurser för juridisk rådgivning, 1 miljon kronor till Vårsta Diakoni för kunskapsutveckling i psykosocialt och diakonalt mottagande, 400 000 kronor till kulturprojekt i tre församlingar, 900 000 kronor till Sveriges Kristna Råd till egeninsats för AMIF-projekt #Värme samt 2,5 miljoner kronor till Bräcke Diakoni och Göteborgs Stadsmission som ett bidrag för att bygga upp en verksamhet bl.a. för boenden för asylsökande och ensamkommande barn. Återstår för kyrkostyrelsen att besluta om 5,1 miljoner kronor.

Åttersrapportering från de som beviljats finansiering från dessa medel kan rapporteras till kyrkomötet året efter avslutade projekt.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2015:31 med
Tillsyns – och uppdragsutskottets betänkande 2015:2 Utredning om utökning
av kyrkoherdeutbildningen (Ks 2015:1238)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2015:6 av Karl-Gunnar Svensson uppdra till kyrkostyrelsen att i samverkan med stiftet pröva frågan om hur en kompletterande påbyggnadsutbildning för kyrkoherdar kan utformas.

En arbetsgrupp med representation från några stift, biskopsmötet samt kyrkokansliet bereder frågan i samråd med ”Ledarforum” där bl.a. Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation är representerad och de två ”stiftskluster” som kontinuerligt samråder kring den behörighetsgivande kyrkoherdeutbildningen. Två alternativ till påbyggnadsutbildning är under beredning, det ena bygger på samverkan med ett universitet (en s.k. uppdragsutbildning som ger högskolepoäng) och det andra innebär att Svenska kyrkans utbildningsinstitut skulle ansvara för utbildningen. Beräknas kunna slutrapporteras till kyrkomötet 2017.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Skrivelser från kyrkomötet år 2014

**Kyrkomötets skrivelse 2014:2 med
Budgetutskottets betänkande 2014:5 Nationellt program för praktik för unga
(Ks 2014:1304)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2014:92 av Marie Rydén Davoust m.fl. uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för hur ett nationellt program för praktik för unga på bästa sätt kan organiseras, genomföras och finansieras samt återkomma till kyrkomötet 2016 med resultatet av utredningen.

Uppdraget bereds i en studie genom att erfarenheterna från *Volontäråret, PULS, Projektarbete av unga för lärande i Svenska kyrkan, Ung resurs* i Göteborgs stift samt från de volontär- och stipendiatprogram som finns i den internationella verksamheten och i Utlandskyrkan beskrivs. Slutförandet av studien har senarelagts och planen är att slutrapportera uppdraget till kyrkomötet 2018.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2014:3 med
Ekumenikutskottets betänkande 2014:2 Om Guds vägar och Kairos-
dokumentet (Ks 2014:1306)**

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2014:5, punkt 1 av Åke Bonnier och uppdra till kyrkostyrelsen att uppmuntra alla stift att implementera dokumentet *Guds vägar* så att det blir känt och diskuterat.

Dokumentet *Guds vägar* är publicerat på nätet. Fortbildningsinsatser för stiftshandläggare med ansvar för interreligiösa frågor har inletts under våren 2016. Dessa består dels av en fortlöpande nätbaserad del och dels av en fortbildningsresa till Svenska teologiska institutet i Jerusalem i början på hösten 2016. Avsikten är att inspirera och bidra till kompetensutveckling om stift väljer att anordna kontrakts- eller pastoratsvisa samlingar för att fortbilda och förmedla användbara metoder i församlingsarbetet. Uppdraget beräknas kunna återrapporteras till kyrkomötet 2017.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2014:4 med
Ekumenikutskottets betänkande 2014:5 Religionsdialog (Ks 2014:1307)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2014:109 av Berit Bornecrantz Dias m.fl. uppdra åt kyrkostyrelsen att genomföra en kartläggning av det interreligiösa och interkulturella sammanhang där Svenska kyrkan finns med.

Kartläggningsarbetet inleddes under hösten 2015. I kartläggningen ingår bl.a. att ta kontakt med interreligiösa aktörer på olika nivåer inom Svenska kyrkan, kartlägga och beskriva interreligiösa sammanhang, organisationer och nätverk samt inventera användbart material. Kartläggningen kommer att publiceras elektroniskt. Arbetet fortsätter under hösten 2016 och våren 2017 och innehåller en kvalitativ och en kvantitativ del. Slutrapportering beräknas ske till kyrkomötet 2017.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2014:6 med
Ekumenikutskottets betänkande 2014:9 Ett fredsupprop (Ks 2014:1309)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2014:77 av Johan Åkesson uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda på vilket sätt Kyrkornas världsråds (KV) missionsuppdrag *A Pilgrimage of Justice and Peace* kan tolkas, kontextualiseras och konkretiseras samt hur detta kan leda fram till ett fredsupprop i Svenska kyrkan, under perioden fram till KV:s nästa generalförsamling 2021.

Kyrkostyrelsen har följt processen inom KV kring tolkningen av dokumentet. Diskussioner om hur uppdraget ska genomföras har förts inom Sveriges kristna råd (SKR) och det kommer att kopplas till Svenska kyrkans deltagande i ett projekt inom SKR kring *A Pilgrimage of Justice and Peace*. Detta projekt kommer att löpa 2017–2019 och slutrapportering sker tidigast 2019.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2014:7 med
Tillsyns – och uppdragsutskottets betänkande 2014:3 Byte av uppdrag inom
vigningstjänsten (Ks 2014:1310)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2014:15 av Ragnar Persenius uppdra till kyrkostyrelsen att utreda vad som bör gälla när en person är behörig att utöva både uppdraget som präst och uppdraget som diakon.

Uppdraget bereds med hänsyn till både teologiska och kyrkorättsliga aspekter. Arbetet har senarelagts och ett förslag kommer att utarbetas tidigast 2017.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2014:13 med
Organisationsutskottets betänkanden 2014:1 Ändringar i kyrkoordningen m.m.
(Ks 2014:1314)**

Kyrkomötet har beslutat angående Fastställande av Svenska kyrkans indelning punkt 1 att

dels ge kyrkostyrelsen i uppdrag att fastställa den församlingsindelning av Svenska kyrkan som ska gälla per den 1 januari 2016. Kyrkostyrelsen ska inför fastställandet göra den utredning som behövs och vid behov samråda med berörda stiftsstyrelser,

dels ge kyrkostyrelsen i uppdrag att besluta om sådana övergångsbestämmelser som kan komma att krävas med anledning av fastställandet, och

dels kyrkostyrelsens beslut om fastställande ska återrapporteras till kyrkomötet senast 2016.

Kyrkostyrelsen beslutade den 11 juni 2015 om en indelning av församlingar att gälla från 1 januari 2016. De gränser som fastslogs motsvarade den församlingsindelning som var registrerad av Lantmäteriet med undantag för att enklaver i församlingsindelningen rensats bort för att erhålla sammanhängande gränslinjer i enlighet med 37 kap. § 4a i kyrkoordningen. Under hösten 2015 färdigställdes nödvändigt IT-stöd och sedan den 1 januari 2016 ansvarar Svenska kyrkan själv för att kyrkobokföra personer i rätt församling och också för att informera andra intressenter om rikets indelning i församlingar.

Kyrkostyrelsen beslutade den 16 december 2015 om övergångsbestämmelser som innebär att förtroendevalda som upphör att vara valbara enbart till följd av kyrkostyrelsens beslut den 11 juni får behålla sitt uppdrag mandatperioden ut.

När de nya rutinerna togs i drift vid årsskiftet konstaterades att drygt 1 000 fastigheter med sammantaget drygt 4 000 boende hamnat i en annan församling i och med årsskiftet än den de var registrerade i av folkbokföringen före årsskiftet. Anledningen var att dessa fastigheter av oklara skäl var registrerade i andra församlingar i folkbokföringen än hos Lantmäteriet. Stiften har informerats om detta.

Övriga punkter i skrivelsen slutrapporterades till kyrkomötet 2015.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2014:17 med Kyrkolivsutskottets betänkande 2014:3 Svenska kyrkan på nätet (Ks 2014:1319)

Kyrkomötet har beslutat att dels bifalla motion 2014:22 av Anders Brunnstedt m.fl. att uppdra till kyrkostyrelsen att skapa en barnportal för Svenska kyrkan på nätet, dels att med anledning av motion 2014:72 av Jerry Adbo uppdra åt kyrkostyrelsen att intensifiera arbetet med att på ett samlat sätt tillgängliggöra webbsända gudstjänster.

Det digitala materialet för barn kommer att tas fram i samarbete med Västerås stift. Arbetet påbörjades i maj 2016 när representanter från stiftet och kyrkokansliet möttes för att konkretisera fortsättningen och ta fram en tidplan för fortsatt arbete.

Möjligheterna för församlingar att direktsända gudstjänster som visas på svenskakyrkan.se. har setts över. För en församling finns det enkla, bra och billiga tekniska lösningar för att webbsända en gudstjänst, t.ex. genom att använda Youtube som plattform. Kyrkokansliet ska sammanställa tips och visa på goda exempel för spridning till stift och församlingar. När församlingen har publicerat sitt material på sin egen Youtube-kanal är det möjligt att länka till församlingars sändningar från en nationell webbsida eller från Svenska kyrkans nationella Youtube-kanal. Samordningen av detta utreds.

Den församling som önskar göra webbsändningar, kan också tänka över möjligheten att endast sända själva predikan, eller kortare andakter. Det kan dock finnas frågor om tillstånd, integritet och rättigheter för musik som behöver beaktas.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2014:20 med Gudstjänstutskottets betänkande 2014:6 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan (Ks 2014:1322)

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2014:79 av Hans-Olof Andrén att uppdra till kyrkostyrelsen att sedan en reviderad kyrkohandbok del I antagits av kyrkomötet återkomma med förslag till en reviderad kyrkohandbok del II (vignings- och mottagningshandlingar).

Arbetet har inletts med en inventering av möjliga vägval inför kommande förstudie.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Skrivelser från kyrkomötet år 2013

Kyrkomötets skrivelse 2013:2 med Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2013:2 Verksamhetsindelningen i redovisningen (Ks 2013/1093)

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2013:52 av Hans-Olof Andrén uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en ändamålsenlig redovisningsmodell för församlingar och pastorat.

Den av kyrkostyrelsen utsedda styrgruppen har under 2015 behandlat de frågor som dokumenterats som särskilt viktiga att belysa utifrån både teologiskt och ekonomiskt perspektiv. Genom en enkät till en statistiskt representativ grupp av församlingar och pastorat samt med möjlighet för övriga enheter att lämna remissvar har dessa frågor belysts och möjlighet att lämna synpunkter och förslag till alternativa lösningar har funnits.

Kyrkostyrelsen konstaterar att flertalet enheter inte har hunnit tillämpa modellen mer än 1–2 år. Kyrkostyrelsen konstaterar även att vissa redovisningstekniska förändringar som skulle vara rimliga att genomföra redan i nuläget snarare skulle medföra negativa konsekvenser med anledning av det administrativa merarbete som förändringar i modellen orsakar för församlingar och pastorat. Detta har särskilt påpekats bland flertalet som svarat på enkäten. Modellen bör i stället få en grundlig genomlysning och utvärdering inom en period av 3-5 år.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2013:6 med Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2013:7 Behörighet som arbetsledare (Ks 2013/1097)

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2013:37 av Bo Hansson att uppdra till kyrkostyrelsen att komma med förslag till kyrkomötet om sådan ändring i kyrkoordningen att till de befattningsinnehavare, som ska ha ”förklarat sig beredda att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön” (34 kap. 9 § i kyrkoordningen), även ska höra arbetsledande komministrar och arbetsledande diakoner.

Uppdraget bereds i anslutning till uppdraget *Benämning på befattningar som präst* (KmSkr 2013:7). Uppdraget om behörighet som arbetsledare bedöms avhängigt resultatet av uppdraget rörande benämning på befattningar som präst. Det uppdraget beräknas efter ny tidplan slutföras under 2016, därmed beräknas uppdraget om behörighet som arbetsledare kunna redovisas till 2017 års kyrkomöte.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2013:7 med Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2013:8 Benämning på befattningar som präst (Ks 2013/1098)

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2013:63 av Kjell Petersson och Leif Nordlander att uppdra till kyrkostyrelsen att fatta beslut om vilka prästerliga tjänstetitlar som bör användas.

Uppdraget relaterar till genomförda strukturförändringar i Svenska kyrkan från den 1 januari 2014. Kyrkostyrelsens uppdrag att fatta beslut om vilka benämningar på befattningar som bör användas kommer att behöva ta hänsyn till att det redan finns en omfattande nomenklatur som är lokalt anpassad och således inte enhetlig.

Kyrkostyrelsen utgår från nuvarande kyrkoordningsreglering, tidigare genomfört arbete och beslut som relaterar nära till frågan om befattningsbenämningar. Kyrkostyrelsen har genomfört en kartläggning av existerande benämningar och därmed sammanhängande organisation av pastorat och församlingar. Uppdraget beräknas kunna slutföras 2016.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2013:8 med
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2013:9 Demokratifrågor
(Ks 2013/1099)**

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2013:70 av Sven Kragh att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsammans med stiftet initiera ett fördjupat samtal om demokratin i kyrkan mellan företrädare för kyrkans demokratiska organisation och kyrkans ämbete på lokal nivå.

Dialoger och samtal har förts med stiftens kanslichefer och direktorer och stiftens förste vice ordförande samt med kyrkomötets presidium om uppdraget. Det är viktigt att fortlöpande utbildning av förtroendevalda och anställda om de olika rollerna och deras samverkan lyfts fram som avgörande för en god samverkan. Detta är en uppgift för stift och nomineringsgrupper att utbilda och fortbilda anställda och förtroendevalda och ett stort arbete görs redan.

Kyrkostyrelsen ser en god samverkan i styrning och ledning av Svenska kyrkans många enheter som helt grundläggande och avgörande och vill fortsätta att erbjuda institutionella och strategiska mötesplatser för erfarenhetsutbyten och samverkan.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2013:14 med
Organisationsutskottets betänkande 2013:5 Kyrkliga begravningsbyråer
(Ks 2013/1105)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2013:86 punkt 4 av Karin Perers och Anna Lundblad Mårtensson, att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram förutsättningar för en nationell kraftsamling kring frågorna om begravning och mötet med människor i sorg med utgångspunkt i biskopsbrevet om begravning, i likhet med den tidigare nationella kraftsamlingen mot barn och unga.

Uppdraget om en nationell kraftsamling diskuterades först med stiftskanslicheferna i januari 2014. År 2015 genomfördes en översyn över de viktigaste aspekterna av Svenska kyrkans samlade arbete i förhållande till begravning och möte med människor i sorg. En plan för genomförandet av en nationell kraftsamling togs fram under hösten 2015. Kraftsamlingen innebär att två nationella seminarier med fokus på samtidsanalys och pastoral strategi genomförs under våren 2017. Likaså görs en översyn av Svenska kyrkans kommunikation om begravning och stöd vid sorg på www.svenskakyrkan och internwebben.

Det av utskottet påpekade behovet av åtgärder i syfte att komma framåt i samtalet om kyrkliga begravningsbyråer ingår arbetet med nationell kraftsamling.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2013:18 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2013:5 Konfirmation (Ks 2013/1109)**

Kyrkomötet har beslutat bifalla motion 2013:30 av Sofija Pedersen Videke och att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka hur nationell nivå kan stötta församlingarna kring information om konfirmation.

Kyrkomötet har också beslutat bifalla motion 2013:43 av Britt-Louise Agrell m.fl. att uppdra till kyrkostyrelsen att i samråd med stiftens göra en särskild satsning för att uppmärksamma konfirmationens betydelse.

För att få fram behoven av förstärkt kommunikation om konfirmation dels utifrån stiftens och församlingarnas behov, dels utifrån barn och unga och deras anhörigas behov har frågan beretts efter samråd med stiftens konfirmandhandläggare. Utifrån identifierade behov bedrivs under perioden 2015–2018 projektet *Krafttag konfirmation* i samverkan med Svenska kyrkans samtliga stift. Projektet syftar till att skapa förutsättningar för ökad kunskap om vad konfirmation innebär och bidra till ökad konfirmandrekrytering genom att Svenska kyrkan har en lättillgänglig, tydlig och målgruppsanpassad kommunikation om konfirmation. Projektet syftar också till att stärka kunskapen om konfirmationens teologi, öka kännedomen om ungas livssituation, stärka det pastorala och pedagogiska förhållningssättet i konfirmandarbetet och verka för att konfirmandarbetet finns insatt i ett sammanhang både före och efter konfirmationstiden.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2013:20 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2013:14 Svenska kyrkans ansvar för kyrkomusiken som en del av det kyrkliga kulturarvet (Ks 2013/1111)**

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2013:89, punkt 1 av Britt Louise Agrell och Anna Lundblad Mårtensson och uppdrog till kyrkostyrelsen att utreda hur nationell nivå fortsättningsvis ska ta sitt ansvar för kyrkomusiken som en del av det kyrkliga kulturarvet.

Kyrkomötet beslutade också att bifalla motion 2013:89, punkt 2 av Britt Louise Agrell och Anna Lundblad Mårtensson och uppdrog till kyrkostyrelsen att etablera ett brett samråd kring kyrkomusikens framtida roll i samhällets kulturliv.

Kyrkostyrelsen har beslutat att dels utreda hur den nationella nivån fortsättningsvis ska ta sitt ansvar för kyrkomusiken som en del av det kyrkliga kulturarvet, dels undersöka förutsättningarna för att etablera ett brett samråd kring kyrkomusikens framtida roll i samhällets kulturliv.

En förstudie som kartlagt behovet inom det kyrkomusikaliska området utifrån motionens intentioner genomfördes 2015 och planeringen för en arbetsprocess i linje med kyrkostyrelsens beslut har inletts.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2013:26 med
Kyrkorättsutskottets betänkande 2013:3 Minska krånglet (Ks 2013/1117)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2013:6 av Per-Henrik Bodin m.fl. uppdra åt kyrkostyrelsen att påskynda kyrkostyrelsens arbete med en översyn av kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser samt årligen lämna en rapport till kyrkomötet om vilka åtgärder som vidtagits.

Uppdraget bereds och en kartläggning av hur kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser uppfattas har genomförts genom samtal i s.k. fokusgrupper med företrädare från församlingar i tre stift samt en fokusgrupp med kanslichefer

från stiftet. Genom dessa samtal har en inventering skett av vad som upplevs mest angeläget att förenkla och förtydliga.

Resultatet av samtalen analyseras inom kyrkokansliet och kommer under hösten 2016 att leda till utarbetandet av en promemoria med förslag till ändringar i kyrkoordningen. Promemorian ska remitteras senast i januari 2017 och väntas leda till en skrivelse till kyrkomötet samma år. Sådana ändringsförslag som inte kan beredas klart till 2017 års kyrkomöte kommer i stället att beredas under 2017 för att i sin tur leda till en skrivelse till 2018 års kyrkomöte, då även uppdraget i dess helhet beräknas kunna slutrapporteras. Arbetet med att åstadkomma ett så ändamålsenligt och tydligt regelverk som möjligt sker vidare löpande i samband med att ändringar i bestämmelserna aktualiseras.

Det pågår även ett arbete med att se över informationen om kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser på webben och kanalerna för spridning av information om bl.a. ändringar i bestämmelserna. Önskemål om sådana åtgärder har bl.a. framkommit vid samtalen i fokusgrupper.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Skrivelser från kyrkomötet år 2011

Kyrkomötets skrivelse 2011:6 med Kyrkolivsutskottets betänkande 2011:8 Firande av reformationen (Ks 2011/916)

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka och planera ett firande inför reformationens 500-årsjubileum 2017.

Firandet kommer att präglade återkommande arrangemang på nationell nivå och i stiftet och ha en folkbildande karaktär och genomföras på ett ekumeniskt lyhört sätt.

De större arrangemang som kyrkostyrelsen lägger särskilda resurser på är *Teologifestivalen* i februari, *Världens fest* i juni och reformationsveckan i slutet av oktober 2017, som kulminerar då reformationsdagen den 31 oktober firas i landets domkyrkor. Reformationsåret kommer också att märkas på Svenska kyrkans *Se människan-scen* under bok- och biblioteksmässan i Göteborg i månadskiftet september-oktober.

Mycket kommer att hända i stift och församlingar under året, vilket kan följas i ett gemensamt kalendarium. Inspirationsmaterial för såväl barn och ungdomar som vuxna tas fram.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2011:10 med Gudstjänstutskottets betänkande 2011:4 Den svenska psalmboken (Ks 2011/920)

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att den svenska psalmskatten görs tillgänglig på Svenska kyrkans hemsida och med bifall till en annan motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att under denna mandatperiod initiera ett projekt i vilket användandet av den nuvarande psalmboken undersöks.

Arbetet med att göra psalmboken tillgänglig på hemsidan har skett i samarbete med Verbum. Den digitala lösningen är i stort sett färdigutvecklad men behövliga avtal med upphovsmännen har ännu inte kommit till stånd.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Bilaga 3

Övrig rapportering från kyrkostyrelsen

Kyrkostyrelsen lämnar i denna bilaga information om ärenden som inte är återrapportering av direkta uppdrag från kyrkomötet, utan ärenden som kyrkostyrelsen särskilt vill redovisa till kyrkomötet.

Kyrkostyrelsen rapporterar återkommande till kyrkomötet om hur processen Dela tro – dela liv fortskrider och kommer att presentera en utvärdering av genomförande och måluppfyllelse till kyrkomötet 2019.

Rapport Dela tro – dela liv

Satsningen på undervisning och mission för alla åldrar.

Kyrkostyrelsen beslutade i juni 2012 om en gemensam satsning på kyrkans undervisning och mission för alla åldrar. Hösten 2012 beslutade kyrkomötet om ekonomiska ramar på 60 miljoner för satsningen som löper under perioden 2013–2018.

Anvisningar för hur man kan ansöka hos kyrkostyrelsen om ekonomiska medel till delsatsningar inom Dela tro – dela liv har tagits fram och bejakats av kyrkostyrelsens arbetsutskott den 14 februari 2014-02-14. Anvisningarna bygger på de inriktningar som angavs i underlaget till kyrkostyrelsens beslut i juni 2012. Föreslagna teman för delsatsningar kommer från de överläggningar som kyrkostyrelsen höll med stiftsstyrelserna och Rådet för Svenska kyrkan i utlandet i mars 2013. För delsatsningar betonas samverkan i olika former.

Under våren 2016 beviljades de sista delsatsningarna med stöd från kyrkostyrelsen. Det innebär att de 60 miljonerna nu är intecknade i 31 delsatsningar, varav fyra konferenser.

1. ”Bibeln.nu”, 230 000 kronor. I delsatsningen genomförs en bibelskola för unga och en bibelsamtalsledarutbildning för vuxna under hösten 2014 och våren 2015. Västerås stift samarbetar med Karlstads och Stockholms stift, Sensus och Svenska Kyrkans Unga. Bibelskolan hålls på Rättviks stiftsgård.
2. ”Tala tro – en satsning för att stärka samtalet om tro och liv i några av Svenska kyrkans församlingar inom tre stift”, 2 462 000 kronor. I delsatsningen genomförs ett pilotprojekt för att pröva vägar att stärka samtalet om tro och liv med särskilt fokus på möten med föräldrar till barn i åldersgruppen 0–6 år i nio församlingar i Uppsala, Skara och Karlstads stift. En gemensam kompetensutveckling för medarbetare i de nio församlingarna ingår. ”Tala tro” genomförs under perioden 2014–2016.
3. En delsatsning inom nätverket ”Framtiden bor hos oss”, 600 000 kronor. Nätverket består av ett 20-tal församlingar i Lunds, Göteborgs, Strängnäs, Linköpings och Stockholms stift. Syftet är att bearbeta frågor om kyrkans undervisnings- och missionsuppdrag i mångkulturella församlingar. I delsatsningen genomförs framförallt en fortbildning för medarbetare (förtroendevalda, ideella och anställda) i form av en större konferens hösten 2015, med uppföljning i stift och församlingar 2015–2016.
4. ”Plan för lärande och undervisning – en satsning för att utveckla församlingarnas arbete med lärande och undervisning”, 400 000 kronor. Syftet med delsatsningen är att utarbeta planer för lärande och undervisning i ett antal församlingar i Skara, Strängnäs, Växjö och Västerås stift samt att göra den metod som utarbetas

tillgänglig för alla församlingar i Svenska kyrkan. Medarbetare ges möjlighet till koncentrerad fördjupning och fortbildning för att utarbeta nämnda planer. Arbetet pågår 2014–2016.

5. ”Dela tro – dela liv. Riksläger för Svenska Kyrkans Unga och Svenska kyrkan”, 1 000 000 kronor. Syftet med delsatsningen är att under 2016 samla mellan 1 500 och 1 800 deltagare till ett riksläger där fokus är fördjupning i kristen tro. Målgruppen är ungdomar och unga vuxna som är medlemmar i Svenska Kyrkans Unga och Svenska kyrkan. Samarbete sker med stiftet och Svenska Kyrkans Ungas distrikt. Dessa samarbetar i sin tur med församlingarna. Rikslägret förbereds och följs upp i samarbete med stift och församlingar.
6. ”Tala väl om varandra – en pilotkurs för utbildning av dialogaktörer”, 745 000 kronor. Syftet med delsatsningen är att i sju pastorat i Skara och Göteborgs stift utbilda två medarbetare/pastorat, varav minst en ideell, till dialogaktörer med fördjupad kunskap om kristen tro och andra religioner för respektfulla möten med människor av annan tro. Församlingarnas bearbetning av undervisnings- och missionsuppdraget fördjupas genom delsatsningen. Pågår 2015–2016.
7. Delsatsning med syfte att arrangera en konferens om Bibeln i Göteborg den 8–9 april 2016, 660 000 kronor. Konferensen sker i samverkan mellan Göteborgs stift, Göteborgs kyrkliga samfällighet, Helsingborgs folkhögskola, Sensus och nationell nivå inom Dela tro – dela liv. (2016 års konferens inom Dela tro – dela liv.)
8. ”Handbok för arbete med katekumenat”, 700 000 kr. Lunds, Linköpings, Strängnäs och Stockholms stift står bakom delsatsningen. Syftet med delsatsningen är att samla kunskap om och erfarenhet av arbete med katekumenat, att arbeta fram en handbok för arbete med katekumenat, att med hjälp av handboken sprida kunskap och erfarenhet till församlingar i Svenska kyrkan, samt att stärka de församlingar som redan arbetar med katekumenat. Delsatsningen genomförs under perioden 2015–2016. Den handbok som arbetas fram prövas i fyra församlingar (en i respektive stift). Samarbete sker med Föreningen för katekumenatet och Sensus/Bilda studieförbund.
9. ”Mötesplatser för trons och livets frågor – en satsning för att stärka samtalet om tro och liv i konfirmandundervisningen”, 2 835 000 kronor. Femton församlingar, fem i vardera Växjö, Strängnäs och Västerås stift, genomför delsatsningen, riktad till konfirmander för att stimulera till lärande om kristen tro och reflektion över tron och livet. Samverkan sker med Kalmar läns museum och Linnéuniversitetet i Växjö. I delsatsningen används kyrkorummet som ett pedagogiskt rum för reser i tiden för att konfirmanderna ska kunna upptäcka vilken unik berättelse som varje kyrkorum bär på och vilken betydelse detta kan ha för människors tro och liv. Metodiskt arbetas med en form av tillämpad kulturmiljöpedagogik och konfirmandarbetslagen får fortbildning i denna pedagogik. Delsatsningen utvärderas och dokumenteras för spridning i församlingar i Svenska kyrkan. Genomförs 2015–2016.
10. ”Bibeln.nu”, 1 000 000 kronor. Syftet är att fortsätta och vidareutveckla bibelskolan vid Rättviks stiftsgård. Västerås stift samarbetar med Karlstads och Stockholms stift, Svenska Kyrkans Unga och Sensus. I delsatsningen genomförs ytterligare två omgångar av den utbildning som arbetats fram och en ny fördjupningskurs genomförs för första gången 2018. Som tidigare erbjuds både en bibelskola och en bibelsamtalsledarutbildning. Delsatsningen genomförs perioden 2015–2018.

11. Delsatsning med syfte att arrangera en konferens under rubriken ”Dela tro – dela liv, för alla?” den 6–7 november 2015, 230 000 kronor. Konferensen arrangeras av Stockholms stift i samverkan med nationell nivå och behandlar frågor om delaktighet i Dela tro – dela liv. Här är frågorna om delaktighet inriktade mot problematiken med majoritet och minoriteter i Svenska kyrkan. Hur arbetar vi för att församlingen som lärande miljö ska vara öppen för alla? Hur ryms mångfalden inom Dela tro – dela liv när det handlar om exempelvis flerspråkighet och funktionsnedsättning? Vilka frågor om kunskapssyn och människosyn väcks när dessa teman diskuteras? Konferensen är en nationell konferens och förläggs till Stjärnholms stiftsgård.
12. Delsatsningen ”Grundutbildning för bibliologledare”, 50 000 kronor. Arrangeras av Bibliodramasällskapet i Sverige i samverkan med Uppsala, Linköpings och Stockholms stift, hösten 2015. Utbildningen vänder sig till församlingsanställda och ideella ledare som leder bibelsamtal och bibelgrupper i församlingarna. Den är förlagd till två orter i landet, omfattar fyra dagar och kan ta emot sammanlagt sexton deltagare. Samverkan sker, förutom med de tre stiftet, också med Sensus studieförbundet, studieförbundet Bilda och Equmeniakyrkan.
13. Delsatsningen ”Medvetandegöra liturgin i och upplevelsen av kyrkorummet”, 1 182 800 kronor. Genomförs av Linköpings, Lunds och Luleå stift tillsammans med Vadstena folkhögskola. Syftet är att undersöka hur liturgi, pedagogik och kyrkorum samverkar i en meningsskapande process för gudstjänstdeltagare och att använda kyrkorummet än mer som ett pedagogiskt rum för alla åldrar, inte minst för andra samhällsaktörer som exempelvis skolan. Med delsatsningen önskar man åstadkomma en större delaktighet i kyrkorummet och liturgins skeende genom ökad kunskap om och förståelse av symboler, uttryck, färger, kyrkorummets utformning etc. Delsatsningen genomförs i ett antal församlingar i de tre stiftet (minst tre pastorat/stift). Medarbetare får fördjupning och kompetensutveckling framförallt genom nätverksträffar och studieresor till sammanhang där pedagogik för kyrkorummet är välutvecklat. Delsatsningen kommer att utvärderas och dokumenteras. En konferens med fokus på barn och kyrkorum kommer att arrangeras. Genomförs 2015–2017.
14. Delsatsningen ”Make room for Godly Play”, 340 000 kronor. Linköpings och Västersås stift, Linköpings domkyrkopastorat, Sensus Småland-Östergötland och nätverket för Godly Play i Sverige. Syftet är att hjälpa barn i en postmodern, sekulariserad och pluralistisk värld att tyda sina liv med Bibelns berättelser som grund. Genom delsatsningen får också medarbetare, ideella och anställda, en ökad förtroenhet med Bibelns berättelser och verktyg för att reflektera över Bibeln och kristen tro. Ett fullt utrustat Godly Play-rum kommer för första gången att skapas i Sverige. När rummet är klart kommer grupper från olika församlingar och förskolor att inbjudas. En fortbildning för medarbetare genomförs, med studieresa till London, samt en grundutbildning för ideella. För att möjliggöra för fler församlingar att komma igång med Godly Play kommer ett bibliotek att skapas där man kan låna hem det ofta kostsamma berättelsematerialet. I delsatsningen ingår ett visst antal inspirationsträffar dit församlingar som ännu inte arbetar med Godly Play kan inbjudas. Delsatsningen genomförs 2015–2017.
15. Delsatsningen ”ViDelar.nu” från Stockholms och Linköpings stift, Svenska Kyrkans Unga i Stockholms stift och Sensus Stockholm-Gotland. ViDelar.nu är ett internetverktyg och syftet med delsatsningen är att underlätta för anställda

och ideella ledare i Svenska kyrkan, EFS, Svenska Kyrkans Unga och Sensus att dela med sig av metoder. Med metoder avses beskrivningar och instruktioner för till exempel andakter, övningar, lekar och upplägg för pedagogiskt arbete i exempelvis konfirmandsammanhang. Dessa beskrivningar kan delas i form av texter, bilder och filmklipp. Vidare kommer en fördjupningssida att byggas upp där material av olika slag samlas, som exempelvis skrifter och föreläsningar. Efter uppbyggnad kommer internetverktyget att lanseras för användning i hela landet. Delsatsningen genomförs 2015–2017. För ViDelar.nu ansöks om 1 100 000 kronor.

16. Delsatsningen ”Dela tro – dela liv. Riksläger för Svenska Kyrkans Unga och Svenska kyrkan” från Svenska Kyrkans Unga. Syftet är att genomföra ett riksläger som en mötesplats där barn och unga i Svenska kyrkan tillsammans får upptäcka och dela tro med varandra. Under lägret ges möjligheter till diskussion och utmaningar där unga människor får växa i sin egen tro och fördjupa sin kunskap om Svenska kyrkans tro och tradition. Rikslägret genomförs den 30 juni–3 juli 2016 i Linköping, och beräknas få mellan 1 500 och 1 800 deltagare. Lägret kommer att förberedas och följas upp tillsammans med stift och distrikt i Svenska Kyrkans Unga. Dokumentation och utvärdering görs av Svenska Kyrkans Unga. För rikslägret ansöks om 1 000 000 kronor. Ansökan är en fortsättningsansökan till tidigare beviljad ansökan (kyrkostyrelsens arbetsutskott 2014-10-24).
17. Delsatsning inriktad mot gymnasieskolan från domkyrkoförsamlingarna i Linköping, Lund och Växjö i samverkan med respektive stift. Syftet är att fördjupa samarbetet mellan Svenska kyrkan och gymnasieskolan genom att elever erbjuds möten med, upplevelser och samtal kring kyrkans tro och aktuella samhällsfrågor. Med utgångspunkt i de möjligheter som domkyrkorna i Linköping, Lund och Växjö erbjuder är målet att skapa 10–15 pedagogiska program och temadagar kopplade till läroplanen för gymnasieskolan, Lgy 2011. Målgruppen för delsatsningen är gymnasieskolor i Östergötland, Kronoberg och Skåne. Ett material med program som är möjliga att genomföra i andra kyrkor än de tre domkyrkorna, med utgångspunkt i läroplanens målformuleringar, arbetas fram. Delsatsningen genomförs 2015–2017. Den utvärderas och dokumenteras. För delsatsningen inriktad mot gymnasieskolan ansöks om 1 525 000 kronor.
18. Delsatsning med syfte att arrangera 2017 års konferens inom Dela tro – dela liv om människors lärande idag, med inriktning på kristendomsdidaktik. Konferensen arrangeras av Lunds och Växjö stift i samverkan med nationell nivå. Inbjudan till konferensen riktas till hela landet. För delsatsningen ansöks om 1 470 000 kronor.
19. Delsatsningen ”Frivilligakademin” från Växjö stift och Lunds stift i samverkan med S:t Sigfrids folkhögskola, Svenska kyrkans unga i Växjö stift, Jämshögs folkhögskola och Sensus studieförbund. Frivilligakademin omfattar kursdagar med olika teman och metoder för utbildning av frivilliga/ideella medarbetare. Syftet med delsatsningen är utveckla Frivilligakademin så att frivilliga medarbetare kan rustas i sina uppgifter, kvalitén på frivilliginsatsen höjas, nya verksamhetsformer utformas och kontaktytor breddas. Metoder som avses är till exempel andaktsmetodik, samtalsmetodik och metoder inriktade på barns behov och medverkan. Kurserna har tre huvudingångar: bön, teologi för frivilliga och diakoni. De båda stiftet räknar med en gemensam projektstart för delsatsningen 2016, vilket innebär att den i ansökan planerade ekonomin med aktiviteter skjuts

fram från hösten 2015 till projektstarten 2016. Den totala kostnaden för delinsatsen uppgår till 4 239 000 kr. De två samverkande stift, Växjö stift och Lunds stift, ansöker om sammanlagt 3 250 000 kr för att utveckla Frivilligakademien, varav Växjö stift ansöker om 2 025 000 kr och Lunds stift ansöker om 1 225 000 kr.

20. Delsatsningen ”Katedralen som lärandemiljö” från Stockholms, Strängnäs och Visby domkyrkoförsamlingar, Stockholms, Strängnäs och Visby stift. Delsatsningen vill utveckla katedralen som lärandemiljö för olika målgrupper med syfte att utforska vilken roll domkyrkorna kan spela som lärandemiljö i Svenska kyrkan, att inspirera medarbetare till att använda kyrkorummet som pedagogisk miljö och att etablera ett samarbete mellan de tre domkyrkoförsamlingarna som ingår i delsatsningen med var sina delprojekt. Delprojekt Stockholm har ett särskilt fokus på kulturinstitutioner och opinionsbildare såsom journalister. Delprojekt Visby har en inriktning mot turister, lokala konstnärer, konsthantverkare och unga ideella. Delprojekt Strängnäs fokuserar på församlingsmedlemmar i stiftets församlingar och besökare i kyrkorummet, särskilt skolklasser. Delsatsningen inkluderar ett gemensamt lärande med fältstudier till några utvalda katedraler i Europa. Delsatsningen pågår under perioden 2016–2018. Den totala kostnaden för delsatsningen uppgår till 10 842 710 kr. Delsatsningen ansöker om sammanlagt 6 168 000 kr, varav delprojekt Stockholm ansöker om 2 100 000 kr, delprojekt Strängnäs ansöker om 1 405 000 kr, delprojekt Visby ansöker om 2 370 000 kr och delprojekten tillsammans om 293 000 kr till gemensamt lärande.
21. Delsatsningen ”Kyrkopedagogisk universitetsutbildning” från Karlstads och Skara stift. Delsatsningen vill erbjuda en kyrkopedagogisk universitetskurs som en uppdragsutbildning vid Karlstads universitet med inriktning mot upplevelse-baserad kyrkopedagogik i kyrkorummet. Med ”uppdragsutbildning” menas att någon beställer en utbildning av en högskola eller ett universitet, där avtal sluts mellan uppdragsgivaren och lärosätet. Uppdragsgivaren står för utbildningens alla kostnader. I det här fallet är uppdragsgivarna Karlstad och Skara stift i samverkan. Syftet med utbildningen är att öka kursdeltagarnas kyrkopedagogiska kompetens genom att lyfta fram kyrkorummet som resurs i att skapa kunskap om kristen tro och tradition. Målet är att stärka samtalet om tro och liv i församlingar i relation till kyrkorummet. Kursen erbjuds medarbetare som har till uppgift att arbeta med kyrkopedagogik i församlingar. Kursen fokuserar på fyra målgrupper i församlingen: föräldrar med små barn, barn och unga vuxna, vuxna, samt turister. Kursen pågår i kvartsfart under ett år och två kurser är tänkta att genomföras under perioden ht 2016 – vt 2018. Delsatsningens kostnad uppgår i sin helhet till 4 640 000 kr. Delsatsningens två samverkande stift, Karlstad och Skara stift, ansöker tillsammans om 2 260 000 kr för att genomföra de två kurserna.
22. Delsatsningen ”Projekt församlingsråd, Dela tro – dela liv” från Linköpings stift och Göteborgs stift, Svenska kyrkans unga i Linköping och Göteborg, Vadstena folkhögskola och Helsingborgs folkhögskola. Delsatsningen är utformad som ett projekt med projektledare som ska anställas för att leda projektet. Projektledarens uppdrag är att i samverkan med de två stiftet arbeta fram ett processinriktat arbetssätt och ge metodiska förutsättningar till församlingsråden så att de kan reflektera kring, fördjupa kunskap och ta ansvar för uppdraget att verka för att tro och kristenliv kan delas och levas i den lokala församlingen. Syftet är att rusta de förtroendevalda i församlingsråden i deras nya roll och ansvarstagande. Det

- ska göras i samverkan med Svenska Kyrkans Unga. Delsatsningen pågår under perioden 2015–2017. Delsatsningens totala kostnader uppgår till 2 470 550 kr. Delsatsningens projektägare, Linköpings stift och Göteborgs stift, ansöker tillsammans om 1 266 000 kr för genomförande av projektet.
23. Delsatsningen ”Dela tro – dela liv, Barnledarutbildning” från Strängnäs stift, Stockholms stift och Uppsala stift. Delsatsningen handlar om att genomföra en processutbildning för medarbetare som leder barnverksamheter för åldrarna upp till 12 år och som saknar fackutbildning eller kyrklig grundutbildning. Syftet är att genom processutbildningen höja och stärka medarbetares teologiska och pedagogiska kompetens med inriktning mot barn och genom det kvalitetssäkra verksamheten. Delsatsningen pågår under fem år med en startfas under september 2015–maj 2016. Delsatsningens totala kostnader uppgår till 3 818 760 kr. Stiftens egeninsatser motsvarande personalresurser och ingår inte i den totala kostnaden. Delsatsningens samverkanspartners; Strängnäs stift, Uppsala stift och Stockholms stift ansöker tillsammans om totalt 3 818 000 kr för att genomföra processutbildningen.
24. Delsatsningen ”Konfirmandapp” från Skara stift och Karlstad stift i samverkan med Skövde folkhögskola. Delsatsningen vill utveckla en mobilapplikation i form av ett pedagogiskt spel att användas som stöd i konfirmandundervisningen och konfirmandföräldrarbetet. Syftet är att utveckla ett spel som gör att spelaren på ett underhållande sätt fördjupar sina kunskaper om kristen tro. Prototyper ska utvecklas under hösten 2015 och spelet med handledning för konfirmandlärare ska vara klart för nedladdning i januari 2017. Delsatsningen pågår under perioden 2015–2017. Delsatsningens totala kostnader uppgår till 3 000 000 kr. till det tillkommer stiftens egeninsatser motsvarande personalresurser. Delsatsningen ansöker genom samverkanspartnerna, Skara och Karlstads stift, om 3 000 000 kr för att utveckla mobilspelapplikationen.
25. Delsatsningen ”Våga tro- våga dela” från Linköpings stift och Karlstads stift i samarbete med Vadstena folkhögskola och i samverkan med sju pastorat i stiftet. Delsatsningen är ett projekt som tidigare bar namnet: ”Dela tro dela liv – Folkunga” och som behandlats i en tidigare omgång av kyrkostyrelsens arbetsutskott. Denna ansökan innehåller en justerad budget och ett tillägg, utvärderingen från pilotprojektets genomförande i Folkunga och som visar innehållet och processen. Delsatsningen handlar om att samla medarbetare och förtroendevalda från respektive pastorat under två dagar vid fyra tillfällen i så kallade ”närträffar”. Varje närträff utgår från tematiska föreläsningar som följs av reflekterande samtal med delande i grupp. Mellan varje tillfälle sker samtal och utförs uppgifter med stöd av handledning. Syftet är att möjliggöra ett lärande och en bestående förändring i församlingarna, så att samtal om tro och liv kan föras och levande församlingar utvecklas. En huvudeffekt av pilotprojektet verkar vara att det ger den enskilde deltagaren frimodighet och redskap till att tala om sin tro och reflektera tillsammans med andra i församlingen och i sina uppdrag. Delsatsningen båda samverkande stift, Karlstad och Linköpings stift, ansöker tillsammans om 1 953 000 kr för genomförandet.
26. Tro, hopp och drömmar 1 585 000 kronor. Delsatsningen är ett samarbete mellan Västerås, Luleå och Göteborgs stift och vänder sig till unga mellan 15 och 25 år som har sverigefinsk eller meänkälispråklig bakgrund. Projektet vill bidra till att skapa arenor där unga med en minoritetsspråklig bakgrund kan få växa i sin tro

och bearbeta sin identitet i en trygg och öppen miljö. Det kommer att genomföras under 2016 och 2017.

27. Digital barnportal 1 500 000 kronor. Delsatsningen är ett samarbete mellan Västerås och Göteborgs stift tillsammans med Svenska Kyrkans Unga och vill skapa en digital plattform för barn (3-9 år) som inte kan läsa. Syftet är att barnen ska få kännedom om Svenska kyrkans traditioner, verksamhet och arbete. Delsatsningen kommer att pågå under 2016 och 2017.
28. Nya sätt att vara kyrka 3 250 000 kronor. Delsatsningen är ett samarbete mellan Växjö och Linköpings stift samt EFS och Sensus och syftar till att skapa lärande gemenskaper där medarbetare i Svenska kyrkan får möjlighet till att inspireras i nya sätt att vara kyrka. Särskild hänsyn till de människor som finns utanför församlingsgemenskapen. Projektet kommer att genomföras under 2016 och 2017.
29. Delsatsningen ”Tie lähteille – Vägen till källorna” har som övergripande syfte att utveckla Svenska kyrkans sverigefinska arbete genom att stärka kompetensen bland ideella medarbetare och bland de anställda som saknar teologisk grundutbildning. Ett särskilt syfte är att stärka förmågan att föra samtal i trosfrågor i olika sammanhang. För delsatsningen ansöks om 366 600 kronor.
30. Delsatsningen ”Kropp och rörelse i gudstjänsten” Syftar till att finna uttryck för en levande gudstjänst där bibelberättelser och liturgi förmedlas på ett trovärdigt och intresseväckande sätt också genom andra uttrycksformer än det skrivna och talade ordet. En utgångspunkt är att kyrkan behöver bli tydligare och mera trovärdig i sina uttrycksformer. Budskapet går fram lättare när kroppen deltar i gestaltandet. Det är också viktigt att ord och kropp förmedlar samma budskap. Ett ytterligare syfte är att ge plats för gudstjänstfirare att dela med sig av sina livserfarenheter och sin tolkning av tron i gudstjänsten. För delsatsningen ansöks om 662 000 kronor.
31. Delsatsningen ”Teckenspråkig ung i kyrkan del 3” har som syfte att bygga upp en verksamhet för teckenspråkiga barn och ungdomar och att härigenom göra det möjligt för dessa att växa i tro på sitt eget språk. Den konfirmandundervisning på teckenspråk med tillhörande läger som genomförs i samarbete mellan stift med teckenspråkigt arbete fungerar bra. Den behöver dock kompletteras. Delsatsningen handlar om skapa förutsättningar för nationella och regionala läger/resor samt lokal barn- och ungdomsverksamhet. Teckenspråkiga ungdomar kommer härigenom att få lära sig om kristen tro på sitt eget språk och kommer samtidigt in i en kristen gemenskap. För delsatsningen ansöks om 2000 000 kronor.

Information och kommunikation

Informationsbrev om Dela tro – dela liv skickas ut varje år, bland annat till alla stift. Dessa innehåller uppdaterade lägesrapporter om de delsatsningar som beslutas av kyrkostyrelsen och de mötesplatser, främst konferenser, som arrangeras inom ramen för Dela tro – dela liv. Informationsbreven är tillgängliga på Svenska kyrkans intranät, internwww.svenskakyrkan.se/delatrodelaiv. Information och kommunikation sker också via sociala medier. Sedan Annandag påsk 2015 finns en sida på Facebook, Dela tro – dela liv, där unga och gamla med olika bakgrund, ålder, kön och etnicitet delar med sig av sina personliga erfarenheter av livet och tron. Tanken var att sidan skulle leva under ett år, för att sedan utvärderas. Det visar sig att sidan som finns på <https://www.facebook.com/delatrodelaiv> är mycket uppskattad och lever vidare ännu en tid.

Beredning av ansökningar

En referensgrupp bestående av tre stiftskanslichefer samarbetar med nationell nivå och rådfrågas i beredningen av delsatsningar. En ungdomsreferensgrupp bestående av sex unga människor i åldern 16–20 år inrättades 2014. Denna grupp tillfrågas också vid beredning av ansökningar om delsatsningar samt är rådgivande för Dela tro – dela liv. Den internationella och ekumeniska kartläggningen och analysen av hur andra kyrkor arbetar med undervisning och lärande pågår och redovisas i mitten av 2016.

Konferenser och mötesplatser

Inom Dela tro – dela liv genomförs en årlig konferens om aktuellt tema inom satsningen. Dessa konferenser är öppna för alla och samarrangeras med stift. Tillsammans med Göteborgs stift genomfördes konferensen Bibeln mitt i allt den 8–9 april 2016. Över 500 personer deltog i konferensen. Även 2017 års konferens är under planläggning tillsammans med Lunds och Växjö stift, med tematik kring kristendomsdidaktik. Ytterligare mötesplatser är till exempel Andetag, en mötesplats för barn och unga i juni 2016 där Linköping står som värd.